Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыя — № 479. Рэдактара — № 769.

Матар'ял прымаецца — з 9-й да 3½ гадз. Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам — не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible] месцовыя . . . . —10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. надбаўкі.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] Публікацыі ЗАГС'—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

8-мы ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 222 (2114) Пятніца, 30-га верасьня 1927 г.

ДА 10-ЦІГОДЗЬДЗЯ КАСТРЫЧНІКАВАЙ РЭВАЛЮЦЫІ.

У панядзелак, 3-га кастрычніка а 10-й гадзіне раніцы ў залі пасяджэньняў Прэзыдыуму ЦВК, пад старшынствам тав. Чарвякова А. Г., адбудзецца ПАШЫРАНАЕ ПАСЯДЖЭНЬНЕ КАМІСІІ ПРЭЗЫДЫУМУ ЦВК БССР па арганізацыі і правядзеньні сьвяткаваньня 10-цігодзьдзя Кастрычнікавае рэвалюцыі.

У ПАРАДКУ ДНЮ:

1. Даклад аб працы па падрыхтоўцы да сьвяткаваньня 10-цігодзьдзя Кастрычнікавае рэвалюцыі, ў Чырвонай арміі. (Дакл. Член РВС БВА тав. Ланда).
2. Даклад Наркамзему.
3. Даклад ВСНГ.
4. Даклад Наркампрацы.

Для ўдзелу на пасяджэньні таксама запрашаюцца прадстаўнікі рэдакцый газэт і грамадзкіх арганізацый.

Сэкратар камісіі ІГНАЦЕНКА.

Баявы экзамен вытрымалі.

Манэўры Менскага гарнізону скончыліся. Сёньня войска вернецца ў Менск.

Манэўры Менскага гарнізону выявілі вялікія баявыя здольнасьці нашых чырвонаармейцаў, выявілі дысцыплінаванасьць, вытрымку, ініцыятыўнасьць [illegible] Манэўры выявілі падрыхтаванасьць камандзіраў Чырвонай арміі ўжываць новы ўстаў у баявой абстаноўцы, а таксама [illegible]

Сёлета манэўры прыцягнулі да сябе ўвагу не толькі Чырвонай арміі, але ўсіх рабочых і сялян Савецкай Беларусі. Сотні рабочых і сялян з атраду ОСО-Авіяхіму прымалі актыўны ўдзел у манэўрах, [illegible] на першаму заклiку савецкага ўраду выступіць на барацьбу з ворагам, [illegible] Сотні рабочых і сялян прыходзілі каб паглядзець на манэўры. Наш друк досыць падрабязна высьвятляў ход манэўраў, за якімі сачылі тысячы чытачоў нашых газэт.

Сёлета больш чым калі манэўры прыцягнулі да сябе ўвагу ўсіх працоўных. Ва ўмовах надыходзячай ваеннай небясьпекі кожны рабочы і селянін уласна хацеў перакапацца ў тым, што справа абароны яго спакою знаходзіцца ў пэўных руках і што для таго, каб узмацніць нашу абароназдольнасьць кожны працоўны павінен праверыць сваю баявую падрыхтаванасьць.

Чырвоная армія на манэўрах здала баявы экзамен за сваю вучобу і сваю падрыхтаванасьць. Пераменьнікі, якія ўдзельнічалі ў баёх, выказалі сваю поўную падрыхтаванасьць у любы момант уліцца ў кадравыя аддзелы Чырвонай арміі. Адначасова манэўры выявілі, што палітработнікі ўмеюць злучыць палітработу з задачамі садзейнічаньня выконваньню баявых загадаў. Палітработнікі з вузкіх спэцыялістаў палітасьветнай працы зрабіліся досыць ваенізаванымі для таго, каб разьбірацца ў найскладанейшых пытаньнях баявой стратэгіі.

Усё гэта дазваляе нам з гонарам заявіць, [illegible]

Манэўры павінны будуць даць усім партыйным і савецкім работнікам, усім рабочым і сялянам БССР новы штуршок [illegible] ОСО-Авіяхіму, [illegible]

[illegible] арміі, які выявілі ў часе манэўраў, павінен быць выкарыстан для яшчэ большага павялічэньня ўвагі ўсіх працоўных масаў да ваенізацыі, да вывучэньня ваеннай справы, да павялічэньня нашай абароназдольнасьці.

Наш вораг—сусьветны капітал—з нашых манэўраў і наогул з манэўраў Чырвонай арміі і флёту, якія праходзілі ў працягу верасьня месяца, павінен будзе таксама для сябе зрабіць належныя вынікі: працоўныя СССР да абароны гатовы, любога ворага сустрэнуць узброенымі і падрыхтаванымі, што яны не пакладаючы рук вучацца ваеннай справе і ўзмацняюць сваю абарону.

Сацыял-дэмакратычныя агенты імпэрыялізму.

ПАКЛЁП НЯМЕЦКІХ МЕНШАВІКОЎ НА СССР.

Ад аддзелу друку НК па Замежных Справах.

Бюро друку нямецкае сацыял-дэмакратычнае партыі выступіла ў апошнія дні з «сэнсацыйным» паведамленьнем аб тэксьце сакрэтнага ўгавору, нібыта ўтворанага ў 1924 г. савецкім і італьлянскім урадамі і накіраванага проці Турцыі. Не зважаючы на адхіленьне, пасланае заграніцу па ўпаўнаважаньні НК па Замежных Справах агенцтвам ТАСС, памянёнае бюро ня спыняе даводзіць праўдзівасьць свайго паведамленьня і зьмяшчае тэкст асобных артыкулаў з гэтага няіснуючага ўгавору.

Гэтае хлусьлівае паведамленьне разьлічана на тое, каб пасеяць недавер'е між савецкім і турэцкім урадамі з мэтаю палегчыць ворагам СССР задачу па адмежаваньні яго і ўцягненьні Турцыі ў лягер яго ворагаў.

Аддзел друку НК па Замежных Справах катэгарычна заяўляе, што ў паведамленьні сацыял-дэмакратычнага бюро няма і долі праўды, што тэкст дакументу, які зьмяшчаецца імі, выдуманы ад пачатку да канца, і што ўпартасьць у абароне яго сапраўднасьці, не зважаючы на адхіленьне, зьяўляецца ўпартасьцю паклёпніка і агента міжнароднага імпэрыялізму. Трэба дадаць, што лягенда пра няісную̄чы італа-савецкі ўгавор проці Турцыі аднойчы ўжо распаўсюджвалася ў сусьветнай прэсе ў часе стычкі Турцыі з Англіяй па Масульскім пытаньні і ўжо тады была афіцыйна адхілена.

Клясавая барацьба ў Нямеччыне.

Меншавікі ў ролі замірыцеляў.

БЭРЛІН, 28-9. На ўчарайшым рэфэрэндуме бэрлінскіх трамвайшчыкаў пераважаючаю большасьцю ўхвалена адхіліць прапанаваны адміністрацыяй тарыфны ўгавор і абвясьціць забастоўку.

У галасаваньні ўдзельнічала 11.865 трамвайшчыкаў, з іх за забастоўку пададзена 11.178 галасоў. Пасьля абвяшчэньня вынікаў рэфэрэндуму афіцыйны пасрэднік сацыял-дэмакрат Вісэль назначыў новыя перамовы „замірэньня" між адміністрацыяй і трамвайшчыкамі, каб ухіліцца ад неадкладнага пачатку забастоўкі.

Блізкая стачка гатэльных служак.

БЭРЛІН, 28-9. Сярод служачых бэрлінскіх гатэляў і рэстаранаў павялічваецца рух на карысьць абвяшчэньня забастоўкі. У асьведамленых колах лічаць магчымым што, калі пастанова трацейскае камісіі, якая павінна быць абвешчана ў суботу, не будзе спрыяць служачым, дык забастоўка распачнецца зараз-жа.

Швэйцарская рабочая дэлегацыя ў СССР.

БЭРЛІН, 27-9. У Базэлі адбылося пасяджэньне ініцыятыўнага камітэту па арганізацыі падарожжа швэйцарскае рабочае дэлегацыі ў СССР для ўдзелу ва ўрачыстасьці 10-х угодак Кастрычніка. Сабраныя грашовыя сродкі даюць магчымасьць паслаць у СССР 15 дэлегатаў, 11 дэлегатаў ужо зацьверджана камітэтам; з іх—2 беспартыйныя, 5 камуністаў і 4 сацыял-дэмакраты.

Адрас нямецкіх рабочых у чэсьць СССР.

БЭРЛІН. 28-IX. На адрасе нямецкіх рабочых рабочым СССР, які будзе перададзен нямецкай рабочай дэлегацыяй для ўдзелу ў сьвяткаваньні Кастрычнікавае рэвалюцыі, САБРАНА ЎЖО БОЛЬШ 100 ТЫСЯЧ ПОДПІСАЎ. Збор подпісаў адбываецца далей з неаслабным посьпехам.

Інтэрвэнцыя Англіі і Францыі ў Коўні.

«Berl. Tag.» даносіць, што францускі і ангельскі паслы ў Коўне мелі зрабіць вострае прадстаўленьне літоўскаму ўраду з прычыны зьмены тэксту літоўскай канстытуцыі, адзін пункт якой гаворыць, што Вільня зьяўляецца сталіцай Літвы.

Суровыя прысуды італьлянскім камуністам.

РЫМ, 28-IX. Учора ў надзвычайным трыбунале скончыўся працэс 8-мі асоб, абвінавачаных у прыналежнасьці да камуністычнае арганізацыі ў Асты. Усе абвінавачаныя засуджаны да астрогу на тэрміны ад 4-х да 12 ці з паловаю гадоў.

ПРОЦІПАРТЫЙНАЯ ЧЫННАСЬЦЬ ТРАЦКІСТАЎ У МАСКВЕ.

ПАСТАНОВА ПА СПРАВЕ АБ НЕЛЕГАЛЬНАЙ ПРОЦІПАРТЫЙНАЙ ДРУКАРНІ ТРАЦКІСЦКАЕ АПАЗІЦЫІ.

Ад прэзыдыуму Маскоўскае Кантрольнае Камісіі.

Прэзыдыум маскоўскае кантрольнае камісіі УсеКП(б) разглядзеў на пасяджэньні 26 і 28-га верасьня 1927 г. справу сяброў партыі, якія належаць да трацкісцкае апазіцыі, Гердоўскага З. М., Вераб'ёва Ў. А., Ахотнікава Я. Я., Рабіновіча У. Я.. Дворэса С. Э., Каліна М. Ю., Каплінскае С. І., Уладзімірава У. А., Зайдман С. Л., Пэўзнера Х. М., Гутман В. М., Максімава М. П., Мрачкоўскага С. В. і Зьверава Д. Е., абвінавачаных у стварэньні супольна з беспартыйнымі буржуазнымі інтэлігентамі ПАДПОЛЬНАЕ ПРОЦІПАРТЫЙНАЕ АРГАНІЗАЦЫІ, ЯКАЯ МЕЛА СВАЮ НЕЛЕГАЛЬНУЮ ДРУКАРНЮ, праводзіла працу па падрыве адзінства УсеКП(б) і стварэньні новае партыі.

Прэзыдыум маскоўскай кантрольнай камісіі лічыць устаноўленым, што памянёныя сябры партыі ў працягу некалькіх месяцаў, яшчэ да аб'яднанага пленуму ЦК і ЦКК (8-VIII 1927 г.) праводзілі нелегальную раскольніцкую працу проці партыі, супольна з буржуазнымі інтэлігентамі, частка якіх мела сувязь з процісавецкімі элемэнтамі.

Прэзыдыум МКК лічыць устаноўленым, што гэтая падпольная раскольніцкая проціпартыйная дзейнасьць апазіцыі ня толькі ня спынілася пасьля аб'яднанага пленуму ЦК і ЦКК і вядомае «заявы» трацкісцкае апазіцыі ад 8-га жніўня 1927 г., дзе апазіцыя „рашуча і катэгарычна ганьбіць палітыку расколу», дзе яна абяцае «выконваць усе пастановы УсеКП і яе ЦК», дзе яна заяўляе, што „згодна зрабіць рашуча ўсё, каб зьнішчыць нават элемэнты фракцыі», а наадварот, яшчэ больш павялічылася і абвастрылася.

У адносінах да прыцягненых да партыйнае адказнасьці сяброў УсеКП(б), якія бралі ўдзел у гэтай нелегальнай проціпартыйнай арганізацыі, прэзыдыум МКК лічыць устаноўленым:

1) ГЕРДОЎСКІ, ЗЭВАН МАРЦАЛЬЯНАЎ, сябра Усе КП з 1917 г., ранейшы вайсковец, служачы, пры дапамозе беспартыйнага некага Дзямянава дастаў вольную кватэру на Вішнякоўскім завулку і абсталяваў у ёй нелегальную друкарню. Для друкаваньня і размножваньня апазіцыйных матар'ялаў на гэтай канспіратыўнай кватэры Гердоўскі запрасіў беспартыйных: Сьцяпанаву, Лянгера, Шчарбакова і інш., якія бескантрольна друкавалі, як сакрэтныя партыйныя дакуманты, так і дакуманты проціпартыйныя;

2) ВЕРАБ'ЁЎ, УЛАДЗІМІР, АЛЯКСАНДРАЎ, сябра УсеКП(б) з 1914 г., журналіст, надумаўшыся наладзіць тэхніку размножваньня проціпартыйных дакумантаў, прыцягнуў да гэтае справы беспартыйнага інтэлігента Шчарбакова, сына фабрыканта; Вераб'ёў даваў Шчарбакову для друкаваньня сакрэтныя і проціпартыйныя матар'ялы, якія той размножваў бескантрольна ў колькасьці, устаноўленай самым Шчарбаковым. За размножваньне гэтых матар'ялаў Вераб'ёў даваў Шчарбакову грошы. На запытаньні МКК да Вераб'ёва: „Ад каго ён атрымліваў і каму раздаваў размножаныя Шчарбаковым дакуманты", Вераб'ёў адмовіўся адказаць, падаўшы аднак у МКК заяву, у якой лічыць, што ў сваёй фракцыйнай працы ён карыстаўся забароненымі мэтадамі;

3) АХОТНІКАЎ, ЯКУБ ЯЗЭПАЎ, сябар УсеКП(б) з 1918 г., ранейшы вайсковы, непасрэдна кіраваў канспіратыўнаю кватэраю і нелегальнаю друкарняю;

4) РАБІНОВІЧ, УЛАДЗІМІР ЯКУБАЎ, сябар УсеКП(б) з 1924 г., служачы, забраў дазвол на набыцьцё ратапара, выданы Усесаюзнаму савету сіндыкатаў і разам з беспартыйным Шчарбаковым купіў ратапар для нелегальнае друкарні;

5) ДВОРЭС СЯРГЕЙ ЭМАНУЙЛАЎ, сябар УсеКП(б) з 1919 г., служачы, ведаючы пра існаваньне канспіратыўнае кватэры з нелегальнаю друкарняю, зьяўляўся сувязьзю між беспартыйнымі інтэлігентамі і сябрамі УсеКП(б), якія працавалі па размножваньні проціпартыйных дакумантаў;

6) КАЛІН, МІХАСЬ ЮРКАЎ, сябар УсеКП(б) з 1917 г., служачы, забясьпечваў беспартыйных, якія працавалі ў нелегальнай друкарні, патрэбнаю папераю для размножваньня матар'ялаў, ведаючы, дзеля чаго прызначаецца папера;

7) КАПЛІНСКАЯ, САРА ІСАКАВА, сябар УсеКП(б) з 1921 г., дакторша, прыносіла беспартыйнаму Шчарбакову размножаную ўжо ў 9-ці адбітках лістоўку пад загалоўкам: „Чырвоная армія і флёт" з злоснымі проціпартыйнымі паклёпамі проці Чырвонае арміі і флёту;

8) і 9) УЛАДЗІМІРАЎ, УЛАДЗІМІР АБРАМАЎ, сябар УсеКП(б) з 1919 г., інтэлігент, лектар і ЎЛАДЗІМІРАВА-ЗАЙДМАН САРА ЛЬВОВА, сябар УсеКП(б) з 1917 г., ранейшая швачка—далі сваю кватэру, дзе беспартыйныя на гектографе размножвалі сакрэтныя партыйныя дакуманты, а таксама розныя проціпартыйныя дакуманты;

10) ПЭЎЗНЕР Х. М., сябар УсеКП(б) з 1920 г., ранейшы вайсковы, зараз служачы, разам з сваёю жонкаю Знаменскаю, сябрам УсеЛКСМ, удзельнічаў у працы нелегальнае друкарні;

11) ГУТМАН, ВЕРА МІКАЛАЕВА, сябар УсеКП(б) з 1918 г, служачая, ведаючы пра існаваньне нелегальнае друкарні, была сувязьзю між працаўнікамі нелегальнае друкарні і беспартыйнымі інтэлігентамі і сябрамі УсеКП(б). Дастаўляла ў друкарню матар'ялы для друкаваньня, размножваньня і давала сваю кватэру для падпольнае вучобы;

12) МАКСІМАЎ, МАКСІМ ПЁТРАЎ, сябар УсеКП(б) з 1921г., ранейшы вайсковы, зараз працуе кіно-рэжысэрам, ведаючы пра існаваньне нелегальнае друкарні, служыў сувязьзю ў справе размножваньня і распаўсюджаньня падпольных выданьняў;

13) МРАЧКОЎСКІ, СЯРГЕЙ ВІТАЛЬЕЎ, сябар УсеКП(б) з 1905 г., з рабочых, ранейшы вайсковы, зараз старшыня трэсту „Госшвеймашина", кіраваў працаю нелегальнае друкарні, дастаўляючы працаваўшым у ёй беспартыйным і буржуазным інтэлігентам сакрэтныя партыйныя і проціпартыйныя дакуманты для размножваньня іх. Выкарыстоўваў беспартыйных тэхнічных служачых трэсту ў барацьбе проці партыі, даваў ім размножваць проціпартыйныя дакуманты;

14) ЗЬВЕРАЎ, ДАНІЛА ЕЎДАКІМАЎ, сябар УсеКП(б) з 1917 г., вайсковы, працаўнік вайскова-гаспадарчага складу, браў актыўны ўдзел як у арганізацыі, так і ў працы нелегальнае друкарні. Праводзячы падпольна-проціпартыйную раскольніцкую працу, Зьвераў адначасна ў ячэйцы і перад вышэйшымі партыйнымі органамі выступаў, як прыхільнік партыі.

З прычыны таго, што гэтыя таварышы ня толькі ня выказалі перад маскоўскай кантрольнай камісіяй жаданьня папраавіць свае злачынствы перад ленінскай партыяй, але даказалі ўсімі сваімі паводзінамі ў прэзыдыуме МКК і сваімі заявамі, што яны і ў далейшым намераны парушаць волю партыі і яе адзінства, прэзыдыум МКК УсеКП(б), у выкананьне пастаноў Х зьезду партыі і апошняга пленуму ЦК і ЦКК, за раскольніцкую працу, накіраваную проці адзінства УсеКП(б) ухваляе:

1) ВЫКЛЮЧЫЦЬ З ПАРТЫІ: Гердоўскага, Вераб'ёва, Ахотнікава, Рабіновіча, Дворэса, Каліна, Каплінскую, Уладзімірава, Зайдман, Пэўзнера Гутман, Максімава, Мрачкоўскага і Зьверава.

2) Перадаць гэтую пастанову МКК на канчатковае зацьверджаньне ЦКК.

Прэзыдыум маскоўскае кантрольнае камісіі УсеКП(б).

СУН-ЧУАН-ФАН ЗНОЎ НАСТУПАЕ на НАНКІН

ПОЎНЫ РАЗВАЛ ПАЎДНЁВАГА БЛЁКУ.

АРГАНІЗАЦЫІ СУН-ЧУАН-ФАНА Ў ЧУЖАЗЕМНЫМ КВАРТАЛЕ ШАНХАЮ.

ШАНХАЙ, 28-9. Чужаземны квартал Шанхаю ізноў поўны чутак. У добра інфармаваных ангельскіх і японскіх колах кажуць пра распачаты новы наступ Сун-Чуан-Фана з мэтаю захапіць Шанхай і Нанкін. Водлуг чутак, на ТЭРЫТОРЫІ ШАНХАЙСКАГА СЭТЛЬМЭНТУ ЁСЬЦЬ ВАЙСКОВАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ СУН-ЧУАН-ФАНА, ЯКАЯ ВЯРБУЕ ЛЮДЗЕЙ І ПРАВОДЗІЦЬ ПЕРАМОВЫ З АСОБНЫМІ ПАЎДНЁВЫМІ ГЕНЭРАЛАМІ. Завяраюць, што арганізацыя ВЯРБУЕ ТАКСАМА РАСЕЙСКІХ БЕЛАГВАРДЗЕЙЦАЎ.

У зьвязку з гэтым у Шанхаі наглядаецца напльіў беспрацоўных белагвардзейцаў з Харбіну і паўночнае Манчжурыі. Атрады, якія фармуюцца арганізацыяй, павінны да моманту наближэньня Сун-Чуан Фана да Шанхаю ўзьняць унутры гораду паўстаньне і палегчыць пераход Шанхаю ў рукі Сун-Чуан-Фана.

Сун-Чуан-Фан, як і раней, спадзяецца на дапамогу асобных паўднёвых генэралаў, у тым ліку і ТАН-ШЭН-ЧЫ, які ў свой чарод АДКРЫТА АРГАНІЗОЎВАЕ ВЫСТУПЛЕНЬНЕ ПРОЦІ НАНКІНУ і прадстаўнікі якога праводзяць перамовы з Чжан-Цзо-Лінам. Нанкін-жа сьпешна разбройвае ўсіх генэралаў, якіх ён западозрыў у змове з Тан-Шэн-Чы і Сун-Чуан-Фанам.

Становішча Нанкіну пагоршваецца адсутнасьцю адзінага камандаваньня і супярэчнасьцяў між Бай-Цзун-Чы, Хо-Ін-Чынам і Лі-Чун-Жэнам, якія ўваходзяць у кіруючую тройку.

Што датычыць становішча ўнутры Гаміндану, дык зараз ужо лічыцца бясспрэчным, што заснаваньне так званага надзвычайнага камітэту ні ў якой меры не адхіліла ўнутраных непаразуменьняў і супярэчнасьцяў, у якіх адбіваецца, як барацьба генэральскіх зграй, так і старыя фракцыйныя правінцыйныя супярэчнасьці.

Апошнія весткі аб становішчы ў Кантоне кажуць пра РОСТ СУПЯРЭЧНАСЬЦЯЎ МІЖ ДЫКТАТАРАМ ЛІ-ЦІ-СІНАМ І ЧАН-ФА-ГУЭЕМ, частка войска якога прыехала ў Кантон. Апошнія тэлеграмы агенцтва Тохо паведамляюць, што Чан-Фа-Гуэй патрабаваў ад Лі-Ці-Сіна адстаўкі і перадачы яму ўлады і, між іншым, перадачы кіраваньня фінансамі.

Далей у тэлеграмах агенцтва паведамляецца, нібыта ЛІ-ЦІ-СІН ВЫЕХАЎ З КАНТОНУ, а некаторыя яго стаўленікі, у тым ліку загадчык фінансавым аддзелам, начальнік паліцыі і інш. падаліся ў адстаўку.

СВАТОЎ ПАД СЬЦЯГАМІ РЭВАЛЮЦЫІ.

Камуністы на чале рэвалюцыйнага ўраду.

ШАНХАЙ, 28-IX. У Сватоў прыбылі Гуо-Ма-Іё (левы гаміндановец, ранейшы памочнік Дан-Ен-да, калі апошні займаў пасаду начальніка палітаддзелу уханскае арміі) і Чжу-І-Ляй (камуніст, лідэр сялянскага руху ў раёне Ўсходняе рэчкі правінцыі Гуандунь).

Гуо-Ма-Іё і Чжу-І-ляй агаласілі ад імя палітбюро адозву да народу, у якой гаворыцца: „Рэвалюцыйны камітэт у Нанчане ўзьняў паўстаньне за справу справядлівасьці і будзе весьці і ўперад сапраўдную рэвалюцыйную барацьбу проці Нанкіну і Ухану. У сучасны момант рэвалюцыйнае войска вярнулася ў Гуандунь, каб заўладаць правінцыяй".

Рэвалюцыйны камітэт даў загад вывесіць у горадзе рэвалюцыйныя плякаты і лёзунгі. У ліку лёзунгаў: „Барацьба проці камуністаў ёсьць контр-рэвалюцыя", „землі буйных абшарнікаў падлягаюць канфіскацыі і разьмеркаваньню між бедным сялянствам", „шляхам чырвонага тэрору мы зьнішчым белы тэрор".

Гуо-Ма-Іё назначан камісарам па замежных справах у Сватоў. Камуністы Ян-Шы-Гуэй і Чжу-І-лян назначаны на адміністрацыйныя пасады ў Сватоў.

Закатаваньне ханькоўскага студэнта-камуніста.

ШАНХАЙ, 28-9. Па загадзе начальніка уханскага гарнізону пакараны сьмерцю сябра прэзыдыуму студэнцкага саюзу ў Ханькоў 22-хгадовы Хо-Шы-Чэн, абвінавачаны ў распаўсюджаньні камуністычнае літаратуры.

ЖАХІ БЕЛАГА ТЭРОРУ Ў ЮГАСЛАВІІ.

Апавяданьні рэвалюцыянэр-кі Стойі Марковіч.

МАСКВА, 29-IX. 29-га верасьня ў Маскву прыехала вядомая чорнагорская рэвалюцыянэрка Стойя Марковіч, якая нядаўна ўцякла з жаночага катаржнага астрогу ў Загрэбе.

Марковіч удзельнічае ў камуністычным руху з 1920 г. У 1921 г. яна была арыштавана, але потым уцякла і далучылася да атраду чырвоных партызанаў, які праводзіў узброеную барацьбу з югаслаўскімі жандарамі. У адной з боек тав. Марковіч была ўзята ў палон і засуджана на 15 год катаргі, ад якой яна выратавалася, уцёкшы пасьля 3-х з паловаю гадоў зьняволеньня. Пасьля трэцяга арышту яна была засуджана на 20 год катаргі, на якой прабыла да свайго новага ўцёку паўтара гады.

Тав. Марковіч апісвае жахі белага тэрору Чорнагорыі. Хаты рабочых і сялян, западозраных ва ўдзеле ў рэвалюцыйным руху, спальваюцца дашчэнту, іх жонкі разам з груднымі дзецьмі выводзяцца ў якасьці заложнікаў, гаспадаркі рабуюцца. Астрогі Югаславіі перапоўнены. Вязьняў б'юць мяшкамі з пяском, выдзіраюць валасы, закоўваюць у пудовыя кайданы, бялізна і адзеньне не выдаецца. Увесь харч палітычных вязьняў складаецца з аднаго кілёграму хлеба, сьпечанага з гнілое какарузы.

Рэпрэсіі швэйцарскіх рэфармістаў проці левага руху.

Базэльская рада прафсаюзаў выключана з агульнага аб'яднаньня.

БЭРЛІН, 28-9. Наконт выключэньня базэльскае рады прафсаюзаў з швэйцарскага рэфармісцкага аб'яднаньня прафсаюзаў, базэльскі «Форвэртс» піша, што „рэфармісты ня здолеюць зруйнаваць таго, што створана ў Базэлі. Усе арганізаваныя рабочыя ў Базэлі namaлопяцца, каб адзінства прафруху і баявое супрацоўніцтва розных рабочых арганізацый не руйнавалася бессаромна зьверху.

Задача ўсіх—згуртавацца навакол базэльскае рады прафсаюзаў, каб перашкодзіць рэфармісцкім лідэрам раскалоць яе".

Базэльская рада прафсаюзаў выключана з швэйцарскага аб'яднаньня прафсаюзаў за тое, што падтрымлівала арганізаваны камуністычнай партыяй рэфэрэндум па пытаньні аб заработку ў Базэльскім кантоне.

Забарона супроць рэакцыйнае дэманстрацыі рабочых Бэрліну.

БЭРЛІН, 28-IX. Бэрлінскі паліцэй-прэзыдэнт, сацыял-дэмакрат Цэргібэль забараніў назначаную на 2-га кастрычніка дэманстрацыю, якую левыя рабочыя арганізацыі хацелі наладзіць у выглядзе адказу на маніфэстацыі правых партый у зьвязку з днём нараджэньня Гіндэнбурга. Паліцэй-прэзыдэнт тлумачыць сваю забарону тым, што «маглі-б здарыцца стычкі» між удзельнікамі маніфэстацыі ў чэсьць Гіндэнбурга і ўдзельнікамі рабочае дэманстрацыі.

ВАЙСКОВЫ БУНТ У ЛАТВІІ.

Латвійскі «Social demokrat» даносіць, што ў Вількаміру збунтавалася частка мясцовага гарнізону. Пасьля некалькігадзіннай страляніны між бунтаўшчыкамі і аддзеламі, вернымі ўраду, удалося ўзбунтаваную частку гарнізону перамагчы і разброіць.

Весткі адусюль.

Даўжнікі Лігі Нацый.

Кожная дзяржава, якая ўваходзіць у Лігу Нацый, штогод плаціць пэўную суму на ўтрыманьне яе будынку, аграмаднай канцэлярыі, друку, карэспандэнцыі і г. д.

Выдаткі гэтыя такія вялікія, што перавышаюць бюджэт не аднэй з дзяржаў, належачых да Лігі. Але ня ўсе сябры Лігі стараюцца ўплачваць сваю частку і таму на 31 жніўня г. г. аказалася, што ў Лігу не паступіла ўзносаў ад яе сяброў аж на 8 мілёнаў франкаў у золаце.

Найбольш вінен Кітай—5.670.000 франкаў, потым—Перу—1.400.000 фр., Балівія—435.000 фр., Гандурас і Нікарагуа—па 154.000 фр., Парагвай—38.000 фр. і Панама—2.000 фр. Некаторыя з гэтых дзяржаў нават ніколі ня прысылаюць сваіх прадстаўнікоў на сэсіі Лігі.

Матч Капабланка—Алёхін.

БУЭНОС-АЙРЭС, 28-IX. Не аднаўляючы гульні Капабланка і Алехін згадзіліся прызнаць нічыёю пятую партыю, якая была адкладзена на 41-ым ходзе.

Разгул рэакцыі ў Францыі.

Новыя прысуды т. т. Дуклё і Марты.

ПАРЫЖ. Агенцтва Гавас паведамляе: камуністычныя дэпутаты Жак Дуклё і Марты, якія адбываюць зьняволеньне ў астрозе па раней ухваленых прысудах, 27-га верасьня ізноў засуджаны судом па абвінавачаньню ў закліку ваенных да непаслухмянасьці—першы 6 разоў да 6-ці гадоў зьняволеньня ў астрозе і штрафу ў 3.000 франкаў, другі—два разы па 5-ці гадоў і да 3.000 франкаў штрафу.

Адначасна стаўшыя перад судом па тым-жа абвінавачаньні камуністы Бэлянжэ, Моннэвэ, Марэль, Аляўпэ, Мішле і Анры Барбэ засуджаны да 3-х гадоў і штрафу ў 2.000 франкаў кожны.

Спэцыяльная фармулёўка францускага суда „6 разоў па 6-ці гадоў і 2 разы па 5-ці гадоў" азначае, што Дуклё можа адсядзіць у астрозе па 6-ці справах да 30 гадоў, а Марты—па 2-х справах да 10 гадоў, максымум, або тэрмін зьняволеньня для іх могуць у будучым скараціць на ніжэй 5-ці гадоў.

Дэклярацыя Дуклё перад судом.

ПАРЫЖ, 28-9. Камуністычны дэпутат Дуклё ад імя ўсіх абвінавачаных у антываеннай агітацыі агаласіў на судзе наступную дэклярацыю, зьвернутую да судзьдзяў: нас судзяць на падставе агідных законаў 1893 і 1894 г. г. Нас абвінавачваюць у тым, што мы напісалі артыкулы ў карысьць кітайскае рэвалюцыі і ў карысьць рабочых і сялян, якія знаходзяцца ў казармах буржуазных армій і флёту.

Вось наша думка аб вашым судзе.

Рэпрэсіі проці кампартыі і камуністычнага саюзу моладзі ўзмацняюцца. Пэнлевэ нядаўна хваліўся з трыбуны палаты дэпутатаў, што за пэрыяд часу з ліпеня 1925 г. да студзеня 1927 г., гэта зн. за час вайны ў Марока, было ўхвалена 1371 прысуд па вайсковых справах і 535—па цывільных. З гэтага часу вайсковыя суды ў арміі і ў флёце ня спыняюць судзіць запасных і салдат, ня спыняюць напаўняць астрогі сотнямі рэвалюцыйных маракоў, ухваляць прысуды такога-ж скандальнага характару, як і ў часе вайны. Са студзеня месяца ня спыняецца засуджаньне актыўных камуністаў на розныя тэрміны зьняволеньня ў астрозе, ня спыняецца штрафаваньне. Агульная сума штрафаў ужо дасягла больш мільёну франкаў. Камуністычныя газэты на чужаземных мовах канфіскуюцца і забараняюцца. Правы прытулку парушаюцца. Лік высылак з 26 г. дасяг 8 з паловаю тысяч, між тым як фашысты і рэакцыянэры прымаюцца францускай дэмакратыяй з ахвотаю. Рэпрэсіі ў калёніях маюць яшчэ больш люты характар. Арышты за звычайную прафсаюзную прапаганду павялічваюцца нават у Індакітаі, які кіруецца сацыялістам Варэн".

У далейшай частцы дэклярацыі зазначаецца, што прычыну гэтых рэпрэсій зьяўляецца барацьба камуністаў проці антырабочае палітыкі ўраду нацыянальнага яднаньня.

Той факт—гаворыцца далей у дэклярацыі,—што бюракратыя і так званы камітэт народу ёсьць нішто іншае, як ашуканства, нават ня ўтойваецца больш. Палата дэпутатаў не згадзілася з абвінавачваньнямі, высунутымі проці Марты і Дуклё і не хацела нават абмяркоўваць пытаньня аб пазбаўленьні іх дэпутацкае недатычнасьці. Між тым урад не палічыўся з гэтым.

Мы спадзяёмся, што гэты факт узбудзіць працоўных не адчуваць ніякае пашаны да дэмакратыі і разьлічваць толькі на свае сілы. Мы разьлічваем уласна на гэтую вялізную масу эксплёатуемых рабочых і сялян, салдат і маракоў. каб зьнішчыць рэпрэсіі. Судзіце нас, мы адмаўляемся адказваць. Мы ня будзем весьці дыскусіі з урадавай рэпрэсіяй. Няхай жыве сусьветная рэвалюцыя!

Кампартыя ня спыніць барацьбы.

Вайян Кутур'е ў „Юманітэ", выказваючы сваё абурэньне наконт прысуду піша: „Ніводзін францускі ўрад ні часоў рэстаўрацыі ні імпэрыі не пасьмеў-бы за агалашэньне артыкулаў так сурова караць пісьменьнікаў ці рэдактароў газэт. Праўда ў тым, што нашы рэвалюцыйныя арганізацыі зьяўляюцца адзінаю перашкодаю да правядзеньня палітыкі зьніжэньня заработку і імпэрыялістычных авантур. Гэтыя арганізацыі рэакцыя хоча зруйнаваць, чаго-б гэта ні каштавала. На ўціск мы адкажам узмоцненай рэвалюцыйнай дзейнасьцю".

У панскай Польшчы.

З-за украінскай мовы.

«Жэчпосполіта» паведамляе, што марш. Пілсудзкі меў нараду з міністрамі аб сітуацыі, якая ўтварылася ў Галіцыі ў сувязі з увядзеньнем там абавязковага вывучэньня ў сярэдніх школах украінскай мовы.

У сувязі з гэтым ходзяць пагалоскі аб адстаўцы мін. асьветы Дабруцкага.

Надужыцьці ў Радомскай чыгуначнай дырэкцыі.

29 верасьня ў Любліне распачаўся працэс вышэйшых урадоўцаў і інжэнэраў радомскае дырэкцыі чыгунак—за надужыцьці. Справа ідзе аб фальшаваньні дакумантаў для машэнскіх спэкуляцый.

«Свабода» друку.

30 верасьня г. г. у Варшаўскім судзе будзе разглядацца 11 прэсавых спраў, з якіх 10 аб газэце «Варш. Поранная» і 1 аб «Кур. Варш.».

Забастоўка краўцоў.

У Замосьці забаставалі краўцы, якія дамагаюцца падвышкі заработнай платы на 70-100 процантаў.

Зьезд „партыі працы"

У Варшаве адбыўся зьезд новаўтворанай «партыі працы», якая заложана прыхільнікамі Пілсудзкага. Зьезд выказаўся за ўзмацненьне і пашырэньне ўлады прэзыдэнта і аб'яднаньня ўсіх угрупаваньняў, якія «стаяць на грунце ідэалёгіі марш. Пілсудзкага.»

Суд над радомскімі камуністамі.

Суд над радомскімі камуністамі з прычыны няяўкі сьведак не адбыўся і пераносіцца ў Пятрыкоў на 15 лістапада г. г.

„Рэспубліканскае т-ва" закрыта.

Мін. унутр. спраў закрыла «Рэспубліканскае т-ва», як «пагражаючае сваёю дзейнасьцю супакою і грамадзкай бясьпечнасьці».

ПАЖАРЫ НА ВАЛЫНІ.

«Жэчпосполіта» падае трывожныя для польскага «стану пасядання» на «Крэсах» весткі з Валыні. Аказваецца, што ледзь напоўніліся гумны ўраджаем, як па ўсёй Валыні пачаліся пажары ў панскіх дварох і асадніцкіх фальварках.

Газэта дапускае, што гэтыя пажары зьяўляюцца вынікам падпалаў з палітычнымі мэтамі.

У Заходняй Беларусі.

Забастоўка ў Пінску.

25 верасьня г. г. забаставалі работнікі пінскіх сярніковых фабрык.

Рэдкі выпадак.

Віленская радыкальная беларуская газэта «Наша Праўда» адзначае, як рэдкі факт,—выхад 50-га нумару. Ад часу выбараў у сойм у 1922 г. гэта першы выпадак, што радыкальная беларуская газэта выпускае свой 50 нумар. Дагэтуль «рэкордны» лічбу 42 нумароў дасягнула толькі газэта «Змаганьне».

Канфіскацыя літоўскай газэты.

Польская адміністрацыя сканфіскавала ў Вільні літоўскую газэту «Жыцьцё народу» за артыкул: «Такі народ будзе жыць».

Заўзятая палёнізацыя.

У Вільні існуе тэатр, які пабудован быў яшчэ з часоў расейскіх на прыватныя грошы для сеяньня польскай культуры. Цяпер уласьнікі тэатру падаравалі гэты тэатр гораду, але з тым, каб у ім адбываліся спэктаклі, лекцыі, сабраньні і г. д. выключна на польскай мове. За гэты «дар» для палёнізацыйных мэтаў прыйдзецца не адным палякам, а і беларусам, яўрэям і літвінам плаціць 167.000 злотых у скарб дзяржавы, як падатак ад дэравізнаў.

Так цынічна праводзіцца палітыка кармленьня польшчынай паловы няпольскага насяленьня гораду.

Школьны інспэктар—шулер

Школьны інспэктар Баранавіцкага павету абвінавачваўся перад судом у фальшывай гры ў карты.

Толькі пасьля доўгай нарады суд, выходзячы, відаць з пабудак „прэстыжу ўлады", апраўдаў карцёжніка.

Беспрацоўе ў Вільні.

Лічба беспрацоўных у Вільні паводле апошняй рэгістрацыі раўняецца 3451 асобе, з якіх мужчын—2361, а жанчын—1020.

За дзень.

Суд разьюшанай рэакцыі.

Камуністычныя дэпутаты францускага парляманту т.т. Жак, Дзюклё і Марты францускім рэакцыйным судом засуджаны на доўгатэрміновую адсідку ў турму.

Т. т. Дзюклё і Марты асуджаны за тое, што яны, ня гледзячы на рэпрэсіі ўраду, змагаліся за інтарэсы рабочае клясы, за інтарэсы ўсіх працоўных, усіх зьняволеных і прыгнечаных народаў. Тав. Марты засудзілі за тое, што ён пасьмеў адкрыта напомніць маршалу Фошу, што ён кіруе рабочымі і сялянамі апранутымі ў шэрыя шынэлі, якія па прыкладу адэскага паўстаньня францускай эскадры могуць і зараз адмовіцца страляць па СССР, па паўстаньнях францускага пралетарыяту, ня гледзячы на ўсякія загады свайго камандваньня.

Нават палата дэпутатаў Францыі і тая прымушана была патрабаваць ад ураду вызваленьня арыштаваных камуністычных дэпутатаў, бо і гэтая капіталістычная ўстанова не знайшла ніякай віны ў артыкулах і прамовах камуністычных дэпутатаў т. т. Дзюклё і Марты. Толькі разьюшаная француская рэакцыя адважылася кінуць у турмы дзесяткі правадыроў камуністычнага і прафсаюзнага руху, бо яны адкрыта і адважна заклікалі працоўных змагацца са сваім фашысцкім урадам.

Толькі клясавая нянавісьць буржуазеі змагла асудзіць т. т. Дзюклё і Марты. Дэклярацыя абвешчаная на судзе т. Дзюклё павінна быць у сотнях тысяч экзэмплярах распаўсюджана па ўсім капіталістычным сьвеце, каб сусьветны пралетарыят на гэтым факце яшчэ раз перакапаўся ў клясавым характары буржуазнага суду і буржуазнай дзяржавы.

Пралетарыят Францыі не дазволіць разьюшанай рэакцыі гнаіць сваіх правадыроў у турмах капіталу. Пралетарыят вызваліць сваіх зьняволеных правадыроў.

Сацыял-дэмакратычная правакацыя.

Аб тым, што сацыял-дэмакратыя зьяўляецца аднэй са складаных частак мэханізму сусьветнага імпэрыялізму, які ладзіць адзіны фронт супроць СССР, наш савецкі чытач ведае ўжо даўно. Ня раз у цяжкія хвіліны для імпэрыялістаў сусьветная сацыял-дэмакратыя іх выратоўвала, накіроўваючы рабочы рух у патрэбны для капіталістаў напрамак.

Прадстаўнікі сацыял-дэмакратыі ў Лізе Нацый фактычна і зусім адкрыта дапамагаюць Чэмбэрлену і іншым капіталістычным зубрам падрыхтаваць узброены напад на СССР. Зараз па загадзе тых-жа імпэрыялістаў нямецкая сацыял-дэмакратыя пусьцілася на новую правакацыю, якая па думцы яе ініцыятараў павінна пасварыць СССР з Турцыяй, супроць якой СССР нібы ўтварыў дагавор з Італіяй.

Ня гледзячы, што гэта-ж самая правакацыя яшчэ некалькі гадоў таму была пушчана ангельцамі і была абвергнута афіцыйным паведамленьнем Камісарыяту Замежных Спраў СССР, нямецкія сацыял-дэмакраты зараз перад надыходзячай небясьпекай новай вайны зноў узьнялі пытаньне аб гэтай сакрэтнай «згодзе» паміж СССР і Італіяй.

Нямецкія сацыял-дэмакраты загадзя ведаючы, што ніколі гэткага дагавору ня было і што ўсякія дакуманты па гэтым пытаньні гэта толькі фальш і паклёп на СССР, усё-ж па загадзе імпэрыялістаў узялі на сябе даручэньне выступіць з новымі паклёпамі на СССР.

Недарма кажуць: прывычка другая натура.

Жэнева і Танэнбэрг.

Сярод сяброў Лігі Нацый у Жэневе, ва ўсёй прэсе Эўропы выклікала вялікае парушэньне прамова прэзыдэнта Нямеччыны Гіндэнбурга, сказаная ім нядаўна пры адчыненьні памятніка над магіламі пагібшых у баёх ля Танэнбэргу.

Гіндэнбург успомніў у сваей прамове вайну і паасобныя моманты яе і спыніўся на тым, што быццам Нямеччына «першая падгатавала і пачала вайну»... На гэта Гіндэнбург адказаў, што ніхто ў Нямеччыне ня прызнае нямецкай віны ў выбуху вайны, а таму і весь Вэрсальскі трактат Нямеччына лічыць несправядлівым, ня маючым ні маральнага, ні праўнага абасваваньня...

Прамова гэта вельмі не спадабалася жэнеўскім «пацыфістам», якія ў гэты час з надзвычайнай езуіцкай лоўкасьцю гаварылі аб ненападзе і разброеньні, ведаючы добра, што нічога з гэтых гутарак ня выйдзе і што ўсё роўна трэба ўзбройвацца да зубоў. Асабліва не спадабалася прамова Гіндэнбурга французскім палітыкам, да апошняга часу востра і варожа выступаўшым проці Нямеччыны. Гэтыя немцаеды прывыклі да думкі, што Вэрсальскі трактат зьяўляецца вечнай карай для Нямеччыны, якая павінна яе несьці і пакорна маўчаць.

Як вядома, Нямеччына, былая перад вайною самай магутнай ваеннай дзяржавай, цяпер зусім разброена, тады як Францыя, Італія, Англія, а за імі—Польшча, Чэхаславакія, Румынія і г. д. узброены як толькі гэта можна. Увесь капіталістычны сьвет, апрача Нямеччыны, узбройваецца не для агульнага міру—гэта ясна. Мірныя гутаркі—пры такіх умовах—зьяўляюцца простым фарысействам і прытворствам. І Нямеччына мае права ставіць цяпер усім «міратворцам» укор за іх няшчырасьць і вымагаць агульнага разброеньня, як роўным чынам казаць, што з ёю абыйшліся несправядліва, а таму трэба гэтую несправядлівасьць ухіліць мірным спосабам.

Так сьцьвердзіў ад імя ўсёй Нямеччыны прэзыдэнт Гіндэнбург.

Нямецкая прэса таксама амаль ні ў адзін голас выказалася ў тым-жа духу.

Галоўны нацыяналістычны орган «Кройц Цэйтунг» піша:

«Калі з боку Францыі падчырківаецца, што віна Нямеччыны ў выбуху вайны зьяўляецца падставай Вэрсальскага трактату, калі французскія часопісі выяўляюць страх, што побач з расхістаньнем гэтай падставы можа зваліцца ўвесь трактат міру—дык усё гэта для Нямеччыны—толькі заклік да таго, каб аб'яднацца ўсенародна навакол акцыі, распачатай прэзыдэнтам»...

Орган Штрэзэмана «Тэгліхэ Рундшау» піша:

«Вэрсальскі мір накінен нам пад пагрозай рэвальвэраў. Немцы былі згвалчаны ў Вэрсалі—побач з згвалчанай там праўдай і справядлівасьцю».

Цэнтровая «Дойчлянд» таксама сьцьвярджае, што Нямеччына ніколі «ня прызнае Вэрсальскага прысуду справядлівым»...

«Якраз даўно пара было рашуча напомніць усім гэтым паном у Парыжы ды Лёндане, што Нямеччына ніколі ня прызнае пакінутага ёй трактату, пабудованага на ілжы і фальшывым абвінавачаньні»...

Зразумела, што французская ды і ангельская прэса страшэнна «абурыліся» гэткай пастаноўкай немцамі справы Вэрсальскага трактату. Яны ўжо так прывыклі лічыць, што Нямеччыны амаль зусім няма на сьвеце, што толькі яны маюць права жыць і разам з тым душыць і душыць слабейшага..., а тут раптам пабіты і аграблены падаў свой голас пратэсту.

І ў пераможцаў сарвалася слова:

Маўчаць! а то зусім прыдушым!

Вось у якіх варунках знаходзіцца цяпер пытаньне аб міры, ненападзе і разброеньні. Капіталістычны сьвет ня ведае справядлівасьці і праўды.

Ён хоча, каб створанае Вэрсальскім трактатам палажэньне асталося такім на вечныя часы. Каб замацаваць гэтае палажэньне, ідзе прысьпешанае ўзброеньне пераможцаў, а для віду вядуцца разгаворчыкі аб усеагульным міры.

Такая фальшывая сітуацыя з кожным днём становіцца ўсё больш яснай, пакуль урэшце не зьмяцецца рэвалюцыйным парывам прыгнечаных капіталізмам мас.

Замежны.

Румынскія сэнсацыі.

(Ад уласнага карэспандэнта).

У Польшчы крадуць генэралаў, а ў Румыніі—леі.

Крадуць страшэнна, бязьлітасна. Крадуць усе, хто не ляянуецца: міністры, аграномы, пэнзары, муніцыпальныя саветнікі і нават члены рэвізійнай камісіі. Прыходзяць рэвізаваць, а выходзяць з крадзенымі леямі.

Абкраданьне скарбу і хабарніцтва ўсмакталася ў кроў румынскага чыноўніцтва. Найлепшым сродкам пабудаваць дом, набыць аўтамабіль ці завесьці палюбоўніцу зьяўляецца дзяржаўная служба.

Далей прадаставім слова самой румынскай газэце:

„Што ні дзень,—гаворыць газэта,—то новыя панамы. Што ні дзень, то новыя міліёны з дзяржаўнага куфра ў кішэні гуляк, паталёгічных карцёжнікаў, лоўкіх прыдбацеляў і высокапастаўленых казнакрадаў. Толькі панама ў «Моніторул Офічыал» дасягае амаль ста міліёнаў, а далей ідзе панама ў Ільфаўскай прэфэктуры, зямельная панама ў Доўжскім павеце, лясная панама ў павеце Мусчэл, яшчэ якасьці панама ў Краёве і г. д. і г. д.

Але ня толькі дзяржава церпіць страты, ня толькі дзяржава абкрадваецца,—абкрадваецца і церпіць вялікія страты і насельніцтва. Так, агроном Енакеску браў вялікія грошы з сялян за надзяленьне зямельнымі вучасткамі. У іншых мясцох бяруць вялікія грошы за паслугі, вельмі часта законныя, а таму тым больш злачынныя, тым больш агідныя: за патэнты, за пэнсію і яшчэ невядома за што".

Гэта вытрымка ўзята намі з правінцыяльнай газэты, прахо дзячай праз іголкавыя вушы румынскай цэнзуры (для бухарэсцкіх газэт папярэдняя цэнзура некалькі дзён таму назад зьнята). Ніякая цэнзура ня любіць прапускаць больш палову таго, што ёсьць у сапраўднасьці, а румынская гэта норму зьнізіла да аднэй дзесятай: дзевяць дзесятых выкрэсьліць і толькі адну дзесятую прапусьціць на суд чытача. Апроч таго, трэба адзначыць, што правінцыяльная прэса Румыніі без дазволу цэнзуры ня мае права перадрукоўваць ніводнага радка з бухарэсцкіх газэт. Якраз як беларускія газэты ў Вільні.

Апошняй найбольш сэнсацыйнай афёрай «Вялікай Румыніі» зьяўляецца панама ў «Моніторул Офічыал» (урадовы весьнік). Два дырэктары—дырэктар Фылкояну і дырэктар Томеску аднойчы за шклянкай кавы прышлі раптам да вываду, што каса «Моніторул Офічыала» ім вельмі блізкая і пачалі запускаць туды рукі, як у кішэню сваіх уласных майткаў.

Ідзе Томеску абедаць—бярэ грошы ў касе. Праіграўся Фылкояну ноччу ў карты—насылае клюбнага швэйцара ў касу «Моніторула» з запіскай: выдаць падацелю гэтага столькі-то грошай. Гэта, так сказаць, афіцыйная адкрытая экспрапрыяцыя дзяржаўнага скарбу.

Але была і тайная, г.зн. менш адкрытая. Прывёз паштальён з пошты леі за апавяшчэньні ці падпіску, Томеску кладзе іх сабе ў кішэню. Падпісчыкі лаюцца, скандаляць, чаму не атрымліваюць газэты, а Томеску маўчыць. Аноасадацелі засыпаюць запытаньнямі аб сваіх абвестках, а Томеску маўчыць.

Так і цягнулася справа да тэй пары, пакуль сума ўкрадзеных грошай не дасягнула грандыёзных разьмераў. Пакуль што выяўлен недахват 100 міліёнаў.

Зладзеі-дырэктары страцілі ўсякую меру. Ад золата ў іх так моцна закруцілася галава, што яны забыліся пра асьцярожнасьць.

Гэта іх загубіла.

Аднойчы панама выкрылася, і ў «Моніторул Офічыал» зьявілася паліцыя.

Пан Томеску, як больш спрытны злодзей, тут-жа застрэліўся. А Фылкояну вельмі зьдзівіўся, калі яму сказалі, што яго павязуць у Вакарэшцкую турму. Чалавек так звыкся з думкаю, што «Моніторул Офічыал»—гэта ён, а каса «Моніторула»—гэта кішэня яго майткаў, што ніяк ня мог зразумець, чаму гэта крымінальная паліцыя магла разважаць інакш.

Сьледзтва па гэтай справе яшчэ ня скончана. І ня хутка яшчэ яно скончыцца, бо трэба праверыць бухгальтэрскія кнігі «Моніторула» за дзесятак гадоў. Апроч таго, трэба ўчыніць рэвізію ў правінцыяльных аддзяленьнях дзяржаўнай друкарні, якая была ў веданьні зладзейскай дырэкцыі «урадовага весьніка».

Чаму гэта ў іншых краінах крадуць умерана, а ў Румыніі бяз меры? Гэта таму, што ў Румыніі рэжым нячуванай цэнтралізацыі, бюракратыі і канцэлярыйчыны. Гэта ня рэжым, а бабілёнская вежа, дзякуючы чаму абкрадаецца насяленьне і дзяржава.

Замест таго, каб ужыць прынцып адміністрацыйнага вызваленьня і ўцягваньня ў дзяржаўную працу вядомых сваёй сумленнасьцю грамадзкіх дзеячоў, урад Румыніі ўзмацняе дыктатуру ахранкі. Адгэтуль яшчэ больш павялічваецца зло бюракратыі.

Міністр фінансаў Вінціла Брацяну, урэшце, прыдумаў ужо спосаб аздараўленьня зладзейскай атмасфэры. Ён унёс на разгляд габінэту законапраэкт, згодна якому маемасьць усіх чыноўнікаў будзе праверана. І бяда таму чынадралу, які ня зможа даказаць, што ён нажыў свае крэслы і сталовыя лыжкі сумленным шляхам. На яго нямінуча абрушыцца меч караючай Немезіды Вінцілы.

Румынскі міністр фінансаў чалавек сур'ёзны, з нафасам, жартаваць ня любіць. Таму можна спадзявацца, што праэктуемы ім дзікі закон і сапраўды будзе ажыцьцёўлен.

Пасьля гэтага закону не адна бабка неравернецца ў дамавіне, калі ў яе ўнука будуць забіраць сэрвіз, што ёй калісьці да шлюбу падараваў дзед. А затое будзе выратаван гонар Румыніі.

В. Заходні.

Бухарэст.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

АПОШНІ ДЗЕНЬ АДЭСКІХ МАНЭЎРАЎ.

Задачы выкананы поўнасьцю

АДЭСА, 28-9. Сёньня скончылася апошняя „бойка". Фронт расцягнуўся на 10 кілёмэтраў. А 10-й гадзіне раніцы „чырвоныя" дасяглі назначанага ім рубяжу. Тут быў дадзен адбой. Наступ „чырвоных" праз увесь час праводзіўся пад прыкрыцьцем дымавых заслон, якія ўдала маскавалі рух войска. Вялікія зруйнаваньні зрабіла артылерыя „чырвоных", якая запаліла сваім агнем станіцу Сэрбку, дзе былі „сінія", і разгараўся напружаны бой.

Авіяцыя таксама дзейна ўдзельнічала ў бойках. Авіэткі ТДА-Авіяхіму падтрымлівалі сувязь штабу галоўнага кіраўніцтва з пасрэднікім апаратам бакоў.

Шмат працы прыпала на долю інжэнэрнага войска, якое пабудавала на абодвых бакох уначы ўдалыя дратовыя перагародкі і абсталявала акопамі і іншымі пабудовамі абаронную паласу.

Вучэбныя мэты 4-га ходу манэўраў такія: наступ на абаронную паласу і барацьба ўнутры яе пры дзеяньні коньніцы на флянгах. Водлуг думкі начальніка штаба тав. Трандэфільева гэтыя задачы былі поўнасьцю выкананы.

Палітапарат на вышыні сваіх абавязкаў.

СТАНЦЫЯ СЭРБКА, 28-9. Сёньня ў поўдзень адбыўся падрабязны разбор апошняга чацьвертага ходу манэўраў. На разборы прысутнічалі т. т. Варашылаў, Будзёны, Муклевіч, Тухачэўскі, Ягораў, Якір, Зорын і інш.

Выступіўшы з вялікім дакладам аб выніках і значэньні адэскіх манэўраў, галоўны палітычны кіраўнік манэўраў Зорын сказаў: чырвонаармейцы паказалі на манэўрах высокія баявыя якасьці, дысцыплінаванасьць, вытрыманасьць, ініцыятыўнасьць і сьвядомасьць. Чырвонаармейцы цьвёрда ўсьвядомілі новы статут і ведаюць, як карыстацца ім у баявых абставінах. Посьпех бою на манэўрах павінна была вызначаць і палітычная праца. Вопыт манэўраў паказаў, што палітпрацаўнікі ўмеюць злучыць палітпрацу з задачамі дапамогі выкананьню баявых загадаў. Камандны склад наблізіўся да палітпрацы, а палітпрацаўнікі досыць ваенізаваны, каб быць падкутымі на абедзьве нагі ў пэрыяд боек. У выпадку вайны наш палітычны апарат шпарка разгорнецца і падрыхтуе армію да перамогі.

Рабочая дывізія.

СТАЛІН, 28-IX. Тут арганізавалася рабочая дывізія, у якую запісалася 9 тысяч чалавек.

НОВЫ МОЦНЫ ЗЕМЛЯЗДРЫГ.

СЕВАСТОПАЛЬ, 29-IX. А 3-й гадз. 30 хв. ночы адчуўся штурх сілаю ў 5 балаў разам з гулам і хвалявымі ваганьнямі. У працягу 5-6 сэкунд ваганіся павешаныя рэчы. Шмат людзей прачнулася і выбегла на вуліцу.

Раніцою штурх паўтарыўся ў слабейшай форме.

Рыбаловы ў Балаклаве бачылі на моры глыбы нечага вельмі лёгкага, узьнятага на паверхню, падобнага на пемзу. Узоры прывезены на ўзьбярэжжа і аналізуюцца. Яны лёгка загараюцца.

Прафсаюзная дапамога пацярпеўшым.

МАСКВА, 28-IX. ЦК саюзу савецкіх і гандлёвых служачых, апроч раней выдадзеных 3-х тысяч рублёў, асігнаваў дадаткова яшчэ 5 тысяч рублёў на дапамогу пацярпеўшым ад землязрыгу ў Крыме сябром саюзу.

ЦК саюзу працаўнікоў сувязі даручыў цэнтральнаму праўленьню саюзу ў Крыме падаць сьпіс працаўнікоў, якія выказалі асаблівую самаахвярнасьць у сваёй працы ў часе землязрыгу, для выдачы ім прэміяльнае ўзнагароды.

НА НАРАДЗЕ ПА ПРАФТЭХНІЧНАЙ АСЬВЕЦЕ.

У аснову пакладзены тэзісы Куйбышава.—Камісія дзеля пагоджаньня сыстэм РСФСР і УССР.

МАСКВА. На пасяджэньні ўсесаюзнае нарады па прафтэхнічнай асьвеце 28-га верасьня адбываліся і скончыліся спрэчкі па дакладах Куйбышава, Луначарскага, Радчэнка.

Пасьля заключнага слова Луначарскага, зазначыўшага, што права кіраваць сярэднімі і вышэйшымі тэхнічнымі школамі павінна быць прызнана за наркамасьветы, выступіў Куйбышаў. Ён зазначыў, што кожны гаспадарчы працаўнік павінен клапаціцца аб забясьпечаньні належнае падрыхтаванае рабочае сілы для свайго прадпрыёмства. У вытворчых плянах абавязкова павінны ўлічвацца патрэбы прадпрыёмства ў тэхнічных сілах і якасны склад іх, а таксама патрэба на ў падрыхтаваных працаўнікох. Калі такі вучот адсутнічае ў вытворчым пляне, дык апошні будзе бракавацца. Сыстэма прафтэхнічнае асьветы павінна быць падпарадкавана задачам сацыялістычнага будаўніцтва. Усе асобныя органы прамысловасьці і народнае асьветы могуць знайсьці адзіную лінію. У пытаньні аб школах фабрычна-заводзкага вучнёўства спрэчка можа ісьці толькі аб формах кіраўніцтва. Будзем дамагацца такіх форм кіраўніцтва, каб зьнішчыць роўналежнасьць, каб праграма і мэтодыка школ былі больш дапасаваны да задач прамысловасьці.

* * *

Тэзісы Куйбышава ўхвалены за аснову выпрацоўкі рэзалюцыі. Абрана камісія, якой даручана распрацаваць пытаньне аб уніфікацыі школьных сыстэм УССР і РСФСР.

Старшыня ангельскае каапэрацыйнае дэлегацыі аб СССР.

МАСКВА. Старшыня ангельскае каапэрацыйнае дэлегацыі Галяйтлі выехаў з Масквы ў Лёндан. Перад ад'ездам ён заявіў супрацоўніку ТАСС: дзелавыя вынікі нашага падарожжа вельмі здавальняючыя. Мае прыяцелі паедуць на поўдзень СССР для далейшага азнаямленьня і вывучэньня ўмоў на Украіне, Каўказе і ўзьбярэжжы Чорнага мора, з той-жа вольнасьцю, якой яны карысталіся і ў Маскве. Я ўжо прыяджаю ў СССР трэці раз пасьля рэвалюцыі. У часе майго другога падарожжа ў СССР я знайшоў палепшаньне на 50 проц. у параўнаньні з першым падарожжам, а ў часе апошняга наведваньня я ўбачыў нязвычайны прагрэс у галіне палепшаньня дабрабыту жыхарства, асьветнае працы і пабудовы кватэр.

Нашы зносіны з каапэрацыйнымі савецкімі арганізацыямі ў выніку нашага падарожжа павінны яшчэ больш разгарнуцца.

Гаворачы, як чалавек не зацікаўлены ў пытаньнях расейскае палітыкі—сказаў у канцы Галяйтлі—я быў-бы рад, калі-б савецкі ўрад зьвярнуўся да ангельскага ўраду, ці да якога-небудзь незалежнага трыбуналу ў мэтах выхаду з сумнага эканамічнага тупіка, які стварыўся ў выніку разрыву. Далей так цягнуцца ня можа. Існуючае становішча—ганьба для XX веку.

Нявыкананая дырэктыва.

МАСКВА. НК РСІ прызнаў, што зьніжэньне гаспадарчымі органамі агульна-адміністрацыйных, гандлёвых і агульна-заводзкіх выдаткаў праведзена нездавальняюча ў галіне рацыяналізацыі апарату, (спрашчэньне структуры, скарачэньне штатаў і зьніжэньне фонду заработку). ВСНГ і НКГандлю СССР не вялі здавальняючага нагляду за выкананьнем пастановы СНК аб зьніжэньні выдаткаў.

НК РСІ разам з тым прапанаваў ВСНГ і Наркамгандлю СССР ужыць самыя суровыя меры, каб прымусіць гаспадарчыя органы выканаць пастанову СНК ад 12-га ліпеня аб скарачэньні на 27-28 г. адміністрацыйных выдаткаў на 20 проц.

Пазыка на фінансаваньне Днепрастрою.

МАСКВА, 24-IX. ЦВК і СНК СССР у сваёй пастанове аб выпуску пазыкі індустрыялізацыі ўпаўнаважылі Наркамфін выпусьціць 20 тысяч сэрый пазыкі на 25 мільёнаў руб. на фінансаваньне Днепрастрою. У зьвязку з гэтым, Наркамфін СССР выпушчае сэрыю аблігацый са спэцыяльнымі надпісамі: «сэрыя Дніпрэльстану».

Украінская народная творчасьць пра Леніна.

КІЕЎ, 29-9. Этнаграфічная камісія украінскае акадэміі навук атрымала новы надзвычайна каштоўны матар'ял народных сьпеваў, казак і лягенд пра тав. Леніна, сабраных у Багадухаўскім раёне, Харкаўскае акругі. Ва ўсіх гэтых матар'ялах чырвонаю істужкаю праходзіць любоў сялянства да Леніна, як да абаронцы бедных і прыгнечаных.

Новыя плямы на сонцы.

ЛЕНІНГРАД, 28-IX. Абсэрваторыя таварыства аматараў сьветазнаўства адзначыла прысутнасьць у апошні час на сонцы некалькіх новых плям, якія групуюцца ў цэнтральнай частцы сонца недалёка ад экватара.

Плямы дасягаюць вялічэзных разьмераў. Некаторыя з іх нагэтулькі вялікія, што па сваіх разьмерах у некалькі разоў большыя за нашую зямлю.

Абсэрваторыя здолела зрабіць некалькі цікавых фатаграфічных здымкаў плям на сонцы.

ПЛЕНУМ ЦК КП(б)Б.

Праца сярод беднаты.

(Даклад тав. Рыжова).

Таварышы! Пастаноўка на пленуме ЦК ня ўпершы раз пытаньня аб працы сярод беднаты гаворыць тага за сябе аб тэй паважнасьці гэтага пытаньня, якую партыя яму надае.

На падставе эканамічнага палепшаньня становішча ўсіх пластоў насельніцтва, мы наглядаем адначасна і падняцьце іх палітычнай актыўнасьці. Пры чым тут неабходна адзначыць, што пры агульным уздыме актыўнасьці серадняцкае групы, у вёсцы ўзмацняецца актыўнасьць і абодвых крайніх флянгаў (беднатa—кулацтва і заможная верхавіна).

Праца сярод беднаты не абмяжоўвалася толькі палітычным яе афармленьнем і выхаваньнем. Цэлы шэраг матар'яльных дапамог ва ўсіх галінах гаспадарчага жыцьця, накіраваных на палепшаньне і ўзьняцьце стану бядняцкіх гаспадарак нашай партыяй праводзіўся.

Аб працы сярод беднаты ёсьць шэраг пастаноў партыйных органаў, якія зусім правільна і для сучаснага моманту вызначаюць шляхі і формы працы.

Пастановы кастрычнікавага пленуму ЦК УсеКП(б) у 1925 г., XIV зьезду УсеКП(б), Аргбюро ЦК УсеКП(б), студзеньскага пленуму ЦК КП(б)Б, бюро ЦК КП(б)Б у верасьні 1926 году—усе яны яскрава адзначаюць усе пытаньні, якія зьвязаны з працаю сярод беднаты.

Студзеньскі пленум намеціў шэраг практычных мерапрыемстваў па разгортваньні і працы сярод беднаты і аказаньні ей гаспадарчай дапамогі.

Асноўная лінія па працы сярод беднаты была вызначана правільна, але да студзеньскага пленуму гэта праца ня выходзіла яшчэ з рамак арганізацыйнага пачынаньня (сходы беднаты). Партыйныя арганізацыі добра ўсьвядомілі высунутыя пленумам задачы, але некаторыя з іх яшчэ не ўзяліся за непасрэднае правядзеньне іх у жыцьцё, а некаторая частка, вельмі нязначная і пераважна вясковая, і не зразумела гэтых задач.

ЦК уважліва сачыў за ўсім ходам разгортваньня працы сярод беднаты і своечасова рэагаваў на заўважаныя моманты ненармальнасьцяй, і вынікам гэтага маем значныя дасягненьні ў галіне:

а) ажыўленьня саветаў, кааперацыйных праўленьняў і грамадзкіх арганізацый;

б) росту аўтарытэту партыі і савецкае ўлады ў вёсцы;

в) актыўнасьці беднаты;

г) разуменьня беднякамі з серадняками супольнасьці іх інтарэсаў;

д) практычнай дапамогі беднаце па цэлым шэрагу гаспадарчага жыцьця, як землеўпарадкаваньне, сельска-гаспадарчы падатак, крэдытаваньне, ільготны водпуск лесу і г. д.

Адначасна, улічваючы ўсе гэтыя дасягненьні, мы на нашым пленуме павінны падкрэсьліць і тыя недахопы, якія яшчэ мясцамі і да гэтага часу наглядаюцца ў практыцы працы ячэек.

Да ліку недахопаў у працы шэрагу некаторых ячэек неабходна аднесьці моманты:

а) недаацэнка ў асобных выпадках дыфэрэнцыяцыі, якая ідзе ў вёсцы;

б) неяўленьне значэньня працы сярод беднаты, як задачы, накіраванай на ўмацаваньне дыктатуры пралетарыяту і кіраўніцтва рабочае клясы сялянствам;

в) неўяўленьне спосабаў ужываньня партыйных дырэктыў у практычнай працы з беднатою;

г) неразуменьне ў паасобных выпадках важнасьці ўмацаваньня бядняцка-серадняцкага блёку.

Напрыклад, Віцебскі акругком на падставе сабраных матар'ялаў на 1 июня 1927 г. піша:

Наглядаліся выпадкі настрою сярод партыйцаў, што ва ўмовах Віцебскага раёну пры адсутнасьці шырока выяўленай дыфэрэнцыяцыі і наяўнасьці ня больш 2 проц. кулацкіх гаспадарак, няма асаблівай патрэбнасьці ў арганізацыі і правядзеньні сходаў беднаты.

Чарговым мерапрыемствам партыі і савецкай улады ў справе гаспадарчага [illegible] беднаты зьяўляецца землеўпарадкаваньне.

[illegible]

Праца сярод беднаты нацменшасьцяй.

У асноўным праца сярод беднаты нацменшасьцяй як на лініі арганізацыйнай, вядзецца на тых жа падставах, як і наогул праца сярод беднаты. [illegible] ... выніку гэтага беднота нацменшасьцяй не наведвае сходаў беднаты.

Праца сярод батрацтва.

Ня гледзячы на некаторы ўздым актыўнасьці батрацтва і ўзмацненьне яго ўдзелу ў працы сярод беднаты, усё-ж неабходна адзначыць, што актыўнасьць і ўдзел батрацтва ў гэтай працы расьце яшчэ вельмі павольна.

Партыйным арганізацыям, райкомам і сельячэйкам неабходна прыняць самыя рашучыя мерапрыемствы да большага абхопу і ўцягненьня батрацтва ва ўсю працу сярод беднаты, дабіўшыся выкананьня дырэктыў ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б па гэтым пытаньні.

Праца сярод бяднячак-сялянак.

Разам з агульнымі палепшаньнямі працы партыі сярод вясковае беднаты, павялічваецца і ўцягненьне жанчын-бяднячак у гэтую працу.

Аднак, невыстарчальная ўвага зьвяртаецца на тое, каб бядначкі ўдзельнічалі на сходах беднаты. Запрашэньні на сходы беднаты ў большасьці выпадкаў перадаюцца бедняку, тады як бядначкі пры гэтым не запрашаюцца.

На гэта партыйныя ячэйкі павінны зьвярнуць самую сур'ёзную ўвагу;

Таксама слаба выкарыстоўваюцца дэлегацкія сходы, як адна з лепшых форм працы партыі сярод працоўных жанчын.

Тое-ж самае трэба сказаць адносна эканамічнае дапамогі бядначкам. Ня гледзячы на цэлы шэраг дырэктыў ЦК і надрабязных дырэктыў бюро ЦК ад 17 сакавіка г. г., гэта праца параўнаўча мала зрушана з месца.

Агульныя сходы беднаты.

Па скліканьні сходаў беднаты ў БССР праароблена вялізная праца, набыта багатая практыка і маюцца вялікія дасягненьні.

За апошнія 5 месяцаў усяго падлічана праведзеных сходаў беднаты да 6.000.

З практыкі скліканьня сходаў беднаты ў БССР відаць, што яны склікаюцца ў большай частцы па пытаньнях кампанейскага характару і зусім у нязначнай частцы па мясцовых пытаньнях. Так лічбы па Бабруйскай акрузе гавораць, што з усяго ліку праведзеных сходаў за 1926-27 год—575 сходаў, на пытаньнях мясцовага характару склікалася толькі 37 сходаў.

Такая-ж ацэнка даецца і па цэлым шэрагу іншых акруг. Аднак, маюцца не адзіночныя выпадкі, калі ячэйкі зусім правільна ставілі пытаньне аб зьмесьце працы сходаў беднаты, надаючы ім канкрэтны зьмест працы і разглядаючы мясцовыя пытаньні.

Таварыш, які аглядаў працу сярод беднаты ў Бабруйшчыне, піша, што у першым Бабруйскім раёне з 30 сходаў пад час перавыбараў сельсаветаў у 1926-27 годзе ячэйкамі праведзена толькі 12, а 17 непасрэдна райкомам.

На падставе ўсіх матар'ялаў, якія у нас маюцца, мы прыходзім да вываду, што няправільнае правядзеньне ў жыцьцё дырэктыў партыі аб падліку інтарэсаў сераднякоў, ня зусім ўмелае часамі правядзеньне сходаў беднаты прыводзіць да таго, што серадняк у некаторых выпадках адмоўна адносіцца да працы сярод беднаты. У асноўным-жа серадняк станоўча адносіцца да працы партыі ў вёсцы, і весткі з усіх акруг гавораць аб ўмацаваньні бядняцка-серадняцкага блёку.

Адносіны заможных і кулакоў да сходаў беднаты ўсюды выяўлены, як рэзка адмоўныя.

У тых мясцох, дзе праца сярод беднаты пастаўлена правільна, беднаце ў саюзе з серадняком удаецца дыскрэдытаваць кулакоў і аслабіць іх уплыў на бядняцка-серадняцкія масы.

У заключэньне неабходна адзначыць, што ў шэрагу месц наглядаюцца моманты, калі пастановы сходаў беднаты не рэалізуюцца ў савецкіх, каапэрацыйных і інш. органах. Дрэнна наладжана праверка і правядзеньне ў жыцьцё пастаноў бядняцкіх сходаў партыйнымі арганізацыямі. Яшчэ ня зжыты выпадкі ўхіленьня ад правільнай партыйнай лініі пры выясеньні пастаноў сходамі беднаты.

Групы беднаты.

Ня гледзячы на катэгарычныя дырэктывы ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б, праца груп беднаты яшчэ да гэтае пары не разгарнулася, як належыць.

Усяго ў БССР на шасьці акругах да мая 1927 г. арганізавана 227 груп, з якіх абсалютная большасьць утвораны пры сельсаветах і зусім мала пры камітэтах сялянскай узаемадапамогі і кааперацыі.

Тэмп узросту груп беднаты па гэтых акругох ідзе надзвычайна шпаркім крокам. Так, у 1926 годзе там мелася толькі 40 груп беднаты, на 1-е мая, як я ўжо гаварыў, 227, а з 1 мая па сёньнешні дзень лік іх узрос амаль у 2 разы.

Ня гледзячы, аднак, на гэтакі шпаркі ўзрост, мы бачым, што дырэктывы ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б па пытаньні аб арганізацыі груп беднаты да гэтае пары слаба прапрацованы і слаба ўсьвядомлены сельскімі ячэйкамі. Вельмі часта наглядаюцца выпадкі нерашучасьці ў гэтым пытаньні.

Што датычыць складу груп беднаты, дык яны ў асноўным адпавядаюць дырэктывам ЦК КП(б)Б па гэтым пытаньні.

Аднак, і тут ёсьць цэлы шэраг скажэньняў.

У асноўным дырэктывы аб тым, што групамі беднаты кіруюць непасрэдна партыйныя арганізацыі, большасьцю парт'ячэек выконваюцца.

Апошняе, па чым я хачу спыніцца, гэта на неабходнасьці ўсебаковай распрацоўкі вясковымі партячэйкамі ўсіх пастаноў нашае партыі па пытаньнях арганізацыі груп беднаты з тым, каб канчаткова зьнішчыць моманты няўважлівых адносін у гэтай працы.

Арганізацыйна-гасп. праца сярод беднаты

Гаспадарчае ўпарадкаваньне беднаты зьяўляецца асноўным пытаньнем, вакол якога павінна быць сканцэнтравана праца з беднатою.

Надзвычайна важнай працай у галіне гаспадарчых мерапрыемстваў зьяўляецца кааправаньне беднаты.

Шмат ўвагі зьвярталася на аказаньне і юрыдычнай і мэдыцынскай дапамогі беднаце, а таксама на выдачу зваротных і беззваротных пазык.

Немалую ролю ў сэнсе аказаньня гаспадарчай дапамогі беднаце адыгрывае ільготы і безграшовы водпуск лесу для будоўлі. За апошнія тры гады галоўнейшыя віды гаспадарчай дапамогі беднаце, забясьпечаньне яе лесаматар'ямамі, характарызуюцца надта паважнымі лічбамі. У агульным беднаце адпушчана лесу, як па ільготным тарыфе, так і бясплатна на суму 2.589.091 руб. і выданы крэдыт на набыцьцё лесу ў суме 1.731.562 рублі.

І, урэшце, па пытаньні аб скарыстаньні вольных рабочых рук намі праароблена значная праца ў сэнсе арганізацыі арцеляў лесарубаў і г. д.

У справе аказаньня крэдытнай дапамогі бядняцкім гаспадаркам намі зроблена надта многа.

Але ў гэтай галіне гаспадарчае дапамогі мы наглядалі наступныя адмоўныя бакі:

нізавая сетка вельмі доўга затрымлівала значныя сумы адпушчаных крэдытаў;

у масе сваёй крэдыты накіроўваюцца па лініі індывідуальных гаспадарак і

калектыўныя гаспадаркі, камуны і арцелі займаюць вельмі скромнае месца ў атрыманьні крэдытаў (23,7 тыс., або 3 процанты агульнае сумы).

Удзел камсамолу.

Арганізацыі камсамолу ў асноўным прымаюць удзел ва ўсёй працы партыйных арганізацый сярод беднаты.

Распрацоўка пытаньня аб працы сярод беднаты праводзілася галоўным чынам, у акруговых і раённых камітэтах ЛКСМБ і на нарадах камсамольскага актыву. У камсамольскіх-жа ячэйках гэта пытаньне распрацоўвалася вельмі слаба.

Неабходна партыйным камітэтам, улічваючы тую дапаможную ролю, якую камсамол адыграе ў працы сярод беднаты, узмацніць кіраўніцтва ім і шырока растлумачыць камсамольскім ячэйкам сутнасьць працы сярод беднаты і задачы ў ёй камсамолу.

Вынікі працы сярод беднаты.

Праца сярод беднаты бязумоўна спрыяла значнаму ўздыму актыўнасьці беднаты і большаму яе згуртаваньню вакол партыі і саветаў. Бязупынны і значны прыток у партыю сялян сьведчыць аб росьце аўтарытэту партыі сярод беднаты.

Маецца бязумоўна ўмацаваньне бядняцка-серадняцкага блёку і ўсё больш арганізаваным становіцца адпор гэтага блёку кулацтву. З другога боку прыходзіцца канстатаваць, што няўмелае ў некаторых выпадках правядзеньне ў жыцьцё палітыкі партыі ў адносінах да серадняка вядзе да аслабленьня блёку яго з беднатою.

Фракцыям савецкіх, гаспадарчых, каапэрацыйных арганізацый, а таксама і партыйным арганізацыям неабходна будзе зьвярнуць асаблівую ўвагу на пастаноўку падліку вынікаў гаспадарчае працы з беднатою.

Дзякуючы нашай узмоцненай працы сярод беднаты, дзякуючы тэй увазе якую партыя ўвесь час зварачвае на гэту галіну працы, мы маем бязумоўнае замацаваньне дыктатуры пралетарыяту, згуртаваньне вакол органаў савецкае ўлады ўсіх лепшых элементаў вёскі.

Карлік у позе вялікана.

Кожны буржуазны палітык, і палітыкан іконупашчасьцілася дарвацца да ўлады і „запякаць" свой народ, лічыць сваім сьвятым абавязкам час ад часу напамінаць сьвету аб сабе праз інтэрвью з замежнымі журналістамі. І чым меншаю фігуркаю на шахаўніцы міжнароднае палітыкі зьяўляецца пан палітык, тым болей крыклівым павінна быць інтэрвью, бо інакш ніхто на яго ўвагі ня зьверне.

Гэтага звычаю аб крыклівых інтэрвью моцна прытрымліваецца старшыня фашысцкага ўраду «вялікае» літоўскае дзяржавы праф. Вальдэмарас. У часе сэсіі Лігі Нацыяў ён меў у Жэневе размову з дапішчыкам віленскае манархічнае газэты «Слово». Нажаль, размова гэтая вельмі спозьнена папала да нас (у перадачы «Сялянскае Нівы» за 17 верасьня). Тым ня менш пазнаёміцца з ёю варта, бо прызнаньні Вальдэмараса вельмі яскрава паказваюць, якія асобы кіруюць цяпер жыцьцём Літвы і маюць пэўнае значэньне ў справе захаваньня міру ва Ўсходняй Эўропе.

У сваім інтэрвью Вальдэмарас заявіў, што літоўскія сялянін вельмі імкнецца да манархіі. Ну проста, нават хлебам яго не кармі, а толькі караля дай, дык ён і здаволіцца. Адна бяда, што няма ахвотнік у заняць каралеўскі пасад

А калі-б бы адпаведны ахвотнік, дык усё было-б добра, і Літва была-бы ўжо каралеўствам. Што гэта ня выдумка, не беспадстаўнае абвінавачаньне пана прафэсара ў бязгаузьдзіцы, паказвае ніжэйшы адрывак з інтэрвью:

— Мы чыталі, пане прафэсар, вестку аб ахвераваньні пану прэзыдэнту Сьметоне кароны ад сялян каля Бірж. Ці гэта праўда?

— Не, гэты факт ня ёсьць праўдзівым. Затое літоўскі сялянін з ахвотою жадаў бы мець караля альбо прынамсі прэзыдэнта пажыцьцёвага і не давярае заўсёдным выбарам.

— Ці пан прафэсар прадбачыць магчымасьць зьмены ўстрою Літвы?

— Ня маем прэтэндэнта. Кароль мусіў-бы быць чалавекам выдатным і крывёй зьвязаным з даўнейшай нашай дынастыяй. Такога ня маем і ня знойдзем".

Гэты адрывак дае дакладнае разуменьне аб дзяржаўнай мудрасьці пана прафэсара, старшыні сучаснага літоўскага ўраду. А цяпер яшчэ адрывак дзеля паказу, як пан старшыня з вышыні свае велічы паглядае на беларускі і украінскі народы:

„Ці пан прафэсар, стаючы на грунце традыцыяў даўнейшае дзяржавы Вялікага Літоўскага Княжства, прызнае таксама цэласьць Вялікага Княжства?"

яхідна спытаўся карэспандэнт. Пан прафэсар падумаў і важна адказаў:

„Тут мы якраз розьнімся з палякамі. Мы лічым, што да пэўных рэчаў вярнуцца ўжо немагчыма. Калісь Кіеў належаў да Літвы. Сёньня сфармаваньне украінскае нацыянальнасьці трэба амаль што прызнаць адбытым фактам. Існуе таксама паважная спроба стварэньня беларускае нацыянальнасьці, дзеля якое сталіцаю ёсьць сёньня Менск савецкі. Мы ня лічым дзеля сябе магчымым дамагацца звароту гэтых земляў на падставе гістарычных правоў".

Дабрата, разуменьне гісторыі і веданьне сучаснага жыцьця народаў выказана панам прафэсарам у гэтым адрыўку вельмі яскрава. Пан прафэсар настолькі добры, што згаджаецца не дамагацца звароту Літве Кіеву і Менску. Няхай сабе Кіеў застаецца кіеўлянам, а Менск—мянчанам. Дабрата—пахвальная рыса, але пан прафэсар, можа, памятае, як трошкі дужэйшыя за яго імпэрыялісты лезьлі на здабыцьцё Менску і Кіеву і адступіліся з набітым носам і паломанымі капцюрамі? Можа гэтым і тлумачыцца дабрата пана прафэсара?

Больш чым трыццацімільённы украінскі народ і блізка дзесяцімільённы беларускі народы дзеля Вальдэмараса яшчэ ня існуюць. Аднасна украінцаў ён гатоў прызнаць, што украінская нацыянальнасьць вось-вось гатова ўжо радзіцца. Але беларуская нацыянальнасьць толькі яшчэ закладаецца, яе толькі яшчэ прабуюць тварыць. Хто? дзе? Аб гэтым ні слова. Даводзіць шматвяковае існаваньне беларускага народу і беларускае мовы няма патрэбы. Таксака няма патрэбы высьвятляць гэта пану Вальдэмарсу. Даволі напамянуць яму дробны, але цікавы факт. Ніхто іншы, як сам цяперашні «літоўскі Мусаліні» у 1913 годзе, яшчэ перад вайною, перадаў рэдакцыі беларускага зборніку «Маладая Беларусь» адшуканую ім вестку аб тым, як пра беларускую мову гаварылі ў Рыме на папскім прыёме ў пачатку 16 веку. Значыць, Вальдэмарас не такі ўжо пязнайка, якім ён выяўляе сябе ў інтэрвью.

Аб беларусах ён ведае, але лічыць карысным прыкінуцца, што беларусаў нібы няма, нібы ён аб іх ня ведае. Можа, некалі будуць, а пакуль што няма.

Некаторую разгадку аднасна замераў Вальдэмараса даюць яго словы аб Менску савецкім, як беларускай сталіцы. А на захад ад Менску, ад польска-савецкае мяжы беларусаў няма? Паводле Вальдэмараса выходзіць, што няма.

Ведама, што літоўскія палітыканы (у тым ліку і Вальдэмарс) усё яшчэ лятуцяць аб перадзеле «спрэчных паміж Літвою і Польшчаю абшараў»—гэта значыць, паўночнае часткі Заходняе Беларусі. Дзеля гэтага і трэба выяўляць справу так, што абшары гэтыя не беларускія і што самых беларусаў няма нават на сьвеце. Дзеля гэтага-то літоўскі карлік і становіцца ў позу вялікана, які горда абвяшчае, што беларусаў і украінцаў няма.

Што дасьць такая тактыка?—Тое, што і раней: круглы нуль.

М. С.

Сёньня—урачыстае спатканьне байцоў Менскага гарнізону.

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ ВІТАЕ ЎСІХ УДЗЕЛЬНІКАЎ МАНЭЎРАЎ З ПАСЬПЕШНЫМ ЗАКАНЧЭНЬНЕМ ПРАВЕРКІ БОЯЗДОЛЬНАСЬЦІ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ.

Працоўныя масы гор. Менску рыхтуюцца сёньня да спатканьня чырвонаармейскіх аддзелаў, якія варочаюцца з манэўраў.

Рабочыя арганізацыі з падарункамі маюць спаткаць чырвоных байцоў а 6 гадзіне ўвечары на Лагойскім тракце.

Апошні ход манэўраў.

(Ад нашага спэцкора).

28-IX. Пяхота, якую падтрымлівала артылерыя, на паходзе была атакавана коньніцай.

Коньніца расьсеяла першыя калёны пяхоты і прымусіла іх адступіць.

Разьбіўшы першыя аддзелы пяхоты, коньніца прымусіла разьвярнуць яе галоўныя сілы.

Пасьля доўгага бою атака коньніцы была адбіта.

Гэтым ходам пяхотныя і артылерыйскія аддзелы вывучалі, як яны павінны весьці барацьбу супроць коньніцы, калі будуць насьцігнуты ёю на паходзе.

Коньніца вывучала, як трэба атакоўваць пяхоту і артылерыю на паходзе.

Гэта апошні ход манэўраў. На гэтым скончылася гадавая вывучка байцоў.

К.

„Днёўка“.

(Ад нашага спэцкора).

26-га верасьня пасьля 2-хдзённых боек часьці адпачываюць. Усе разьмеркаваны па кватэрах і кожны робіць, што лічыць патрэбным.

Тут—група байцоў аглядае зброю, там—адпачываюць на кулі саломы.

У гэты дзень праца палітапарату набывае важнае значэньне. Гэта іх дзень поўнасьцю.

У маленькай халупцы, навакол гэткага-ж маленькага століка сядзяць стуліўшыся над аркушамі паперкі 4 чалавекі. Зрэдка перакідваючыся асобнымі словамі, яны нешта робяць. Робяць нешта важнае, бо яны сур'ёзны.

«Таварышы, вы-б бульбы з агуркамі пакаштавалі, у вас гэтага не даюць“. запрашае гаспадыня.

ЗА ВЫПУСКАМ «ІЛЬЛІЧОЎКІ».

„Няма часу, трэба вось гэту штурку скончыць,—адказвае рэдактар «Ільлічоўкі“,—праз гадзіну яна павінна вісець“.

«Пахваляць нас вайскоры, што за дзьве гадзіны газэта гатова, ды яшчэ не абы якая», радуецца сябра рэдкалегіі.

Хвілін праз 40 газэта вісіць ля брамы, а рэдкалегія, выканаўшы заданьне палітківаўніка, змагаецца з агуркамі і бульбаю.

Іду далей. На канцы вёскі, побач з батарэяй, прымасьціўся агітвазок. Ён хутчэй падобны на панцырнік, чымся на палявы паходны клюб. Здалёк ён выдаецца сталёвым, афарбаваным у абаронны колер. Ён павінен быць замаскаваным.

Прывезьлі газэты. Адчыняюцца бакавыя і задняя сьценка і перад вамі гатовыя вітрыны. Усё прыбрана ў розныя колеры. Дыяграмы, лёзунгі, плякаты кажуць пра важнасьць манэўраў і сувязь з жыхарствам. Усё мае сваё баявое значэньне.

Газэты раздаюцца ротным бібліятэкарам, якія з кіпаю газэт разыходзяцца ў розныя бакі.

Агітвазок прымае лісты чырвонаармейцаў і матар'ял у газэту. А калі чырвонаармеец ня мае на чым пісаць, дык тут усё есьць для гэтага.

Селянін боязна падыйшоў і ўважліва аглядае. Пастаяўшы крыху, ён зьдзіўлена запытаў: «Што гэта за штука“?

Замест адказу яму даюць у рукі манэўравую газэту „На варце СССР“.

Навакол, на разасланых шынэлях разьмясьціліся групамі байцы і сяляне, разглядаючы часопісі.

ГАРМОНІК «АРГАНІЗОЎВАЕ».

На другім канцы пад гармонік арганізаваны скокі. Мімаволі думаеш: і гэта пасьля двухдзённых боек гэтак скачуць. Няўжо 80 вёрст пераходу ня далі сябе адчуць. Але зморанасьці няма і сьледу. Пераходы мінулі, а гармонік так і просіць, каб хто-небудзь паляскаў абсацамі.

Ахвотнікаў шмат. На зьмену адным падыходзяць другія. Кожнага вабіць сюды. У баку, ціскаючыся адна да адной, стаяць дзяўчаты. Ім і хочацца прайсьціся пад вясёлыя гукі, але адвагі не хапае. Тут людзі чужыя, яшчэ засьмяюць. Адна адну, падштурхваючы локцем, падыходзяць бліжэй. Адна адважылася... і праз 10 хвілін „лявоніха“ выкручваецца некалькімі дзесяткамі ног.

«Час бы аглядзець зброю, бо тры дні не далі нам яе чысьціць“.

„Праўда, пойдзем. У мяне ёсьць анучы і масла“.

У хаце накурана. На тапчанох, нібы на ўрачыстым пасяджэньні, сядзяць і разьбіраюць міжнароднае становішча. Кожны хоча сказаць новае.

«Ведай мяне, і для мяне Кітай таксама знаём, як і вінтоўка“, можна прачытаць на твары таго, хто гаворыць.

Усе, хто размаўляе, неяк асабліва настроены. Відаць з усяго, што кожны ня хоча быць горшым ад таварыша.

Размова закранула манэўры.

«Як гэта адзін чалавек камандуе ўсімі чырвонаармейцамі, а яны раскіданы на 3 вярсты“, зьдзіўлена запытаў дзядок.

«Цяпер, дзедка, адзін чалавек можа камандаваць ня толькі пяхотай, кавалерыяй, але і самалётамі. Сядзіць ён у штабе і зовіць памоцнікам: зрабі гэтак і гэтак. Яны і робяць. Ты бачыў, дзед, на полі, за гумном, чырвонаармейцы палатно растаўлялі»?

«Бачыў, ды ня ведаю навошта гэта“.

„Гэта сыгнал самалёту. Прыкладам, на белым яны расьцягнуць сіні крыж, вось лётнік і ведае, куды яму трэба ляцець і што рабіць“.

ЧЫРВОНААРМЕЙСКІ ПОЛУДЗЕНЬ.

Надышоў час палудню. З манеркамі байцоў можна бачыць усюды: у хаце, у садку, на бярвеньнях, тут няма сталоў.

Носяцца туды і сюды па вёсцы хлопчыкі з навіною: кіно прыехала.

Але што рабіць да вечара?

„Пойдзем у 5-ую роту, там палітківаўнік гульню наладзіў. Кажуць цікавая, ды і пытаньні ня цяжкія“.

ПЕРАМОЖЦЫ РАДУЮЦЦА.

Вось і 5-ая рота. Пасярод групы чырвонаармейцаў і сялян—стол. Удзельнікі гульні стаяць падзяліўшыся на дзьве часткі.

„Сарока, вам даваць запытаньне“.

„Ну, мне адкажа Біруля: „Што такое манэўры і навошта яны патрэбны?“.

„Манэўры праводзяцца пасьля лягераў і патрэбны для праверкі“, адказвае чырвонаармеец, успамінаючы прачытанае ў газэце.

Камандзір № кавалерыйскага корпусу тав. ЦІМАШЭНКА.

Біруля адказаў ня поўнасьцю і выводзіцца з строю.

Запытаньняў няма. Пераможцы радуюцца. Ім катацца на пераможаных.

САВГАС ЦІ КІНО?

Вечар набліжаецца. Надвор'е добрае. Але вось пытаньне: „куды ісьці?“. У вёсцы—кіно, а ў савецкай гаспадарцы—вечар. Савецкая гаспадарка разам з вайсковаю часьцю наладзіла вечар.

Адлегласьць—рашаючы момант. Мы ідзём у кіно.

Па дарозе невялічкімі кучкамі рухаюцца ў розныя бакі: адны ў кіно, другія на вечар.

Падыходзім да штабу. Там рыхтуюцца да заўтрашняй апэрацыі.

ВАДА ПАДВЯЛА.

Проці штабу—вайсковы мэдыцынскі пункт. Там невялікая чарга. Прышлі пашмараваць намуленыя мазалі. А ў некаторых з страўнікамі непарадкі: вада падвяла. Фэльчар клапоча. Яму хочацца ў кіно схадзіць.

ЧЫРВОНЫЯ ПЕРАМАГЛІ.

Вось і кіно. Палатно расьцягнута на полі. На істужцы—бойка чырвоных з белымі.

„Дзяўчаты, глядзі і на карціне, як і ў нас: адны ўцякаюць, другія даганяюць“, чуецца з групы дзяўчат.

«Так вам і трэба! Во чэрці, чалавека закатавалі», вырашае чырвонаармеец.

«Танкі, танкі», хвалюецца ватоўп.

«Я-ж ня гэткія бачыў учора з горкі»,

«Дык ты-ж бачыў панцырны аўтамабіль».

Чырвоныя разьбілі белых. Кіно скончана.

Праз паўгадзіны ўсё сьпіць. Толькі тамсям чуецца гутарка варты ды повар нешта варушыцца ля кухні.

Часьці адпачываюць. Часьці рыхтуюцца да новых боек.

Адпачынак патрэбны для посьпеху бойкі.

С. К.

Першы „бой“ пад Воршай.

Аддзелы Аршанскага лягернага збору разам з вялікай групай ТДА-авіяхімаўцаў выступілі на манэўры. К вечару быў першы «бой» за населеныя пункты і рубяжы, занятыя «сінімі».

Настрой «чырвоных» бадзёры, ня гледзячы на тое, што дождж і гразь перашкаджалі прасоўваньню. Пры сутычцы з умацаваўшымся «супраціўнікам» «чырвоныя» адкрылі гураганны агонь і захапілі пазіцыю «супраціўніка».

Т-ка.

ТД-Аавіяхімаўцы на пазіцыі.

(Ад нашага спэцкора).

Батальён арганізаваны і яму ўпяршыню прыходзіцца мець «справу» на правым флянгу «сініх».

З вёскі вышлі батальёнам і набліжаючыся да пазіцыі падзяляемся на роты, потым на ўзводы і ўрэшце займаем вучастак для абароны.

Да гэтага часу на манэўрах была добрая пагода, а цяпер, нібы для большага выпрабаваньня людзей, упяршыню трапіўшых на пазіцыі, ідзе дробны дожджык.

Штаб батальёну спыніўся на вышыні, адгэтуль можна паглядаць за дзеяньнямі.

Наперадзе пачуліся першыя стрэлы. Авіяхімаўцы, займаўшыя даволі значны вучастак, пачынаюць адступаць назад, спускаючыся ўсё больш і больш у лагчыну. «Вораг» націскае. Авіяхімаўцы ў непарадку адступаюць да штабу батальёну.

Камбат кідаецца наперад і наводзіць парадак.

У штабе галоўкіраўніцтва чырвоны сьцяг нахілены, а ўзьняты сіні. Гэта значыць, што «чырвоныя» знаходзяцца пад моцным кулямётным і артылерыйскім агнём і прасоўвацца наперад ня могуць.

Чырвоныя, намацаўшы слабы вучастак пасьля таго, калі быў спушчан сіні сьцяг, зноў націскаюць на «сініх» авіяхімаўцаў.

Камандзір батальёну на вучастку. Да штабу прыходзіць баец і, даведаўшыся, што камбата няма, застаецца яго чакаць. Гэта разьведчык, ён прынёс весткі. Замест таго, каб знайсьці камбата і перадаць яму патрэбныя весткі ён больш гадзіны чакае яго.

Камбату даносяць: «вёска Падолкі занята «ворагам».

Загад перайсьці ў наступленьне. Авіяхімаўцы гэты загад выканалі. З лагчыны ў парадку яны выходзяць на вышыню. Прасоўваюцца наперад. «Вораг» затрыман.

З тылу да штабу падыходзіць санітарная лятучка. Адзін мужчына і дзьве жанчыны. Адная з іх гадоў 40, другая камсамолка.

Вам трэба выйсьці на ўзьлесак за гэтым хутарам, там ідзе бойка. Там чакайце далейшых загадаў. Лятучка ідзе на ўказанае месца.

Галоўпаліткіраўнік манэўраў тав. ДАРАФЕЕЎ.

«У часе бойкі наша месца на тым вучастку і разьмясьціліся-б мы ў гэтай лагчыне, на хутары» гаворыць мужчына, «там добра рабіць перавязкі—шум не перашкаджае».

З боку «чырвоных» канцэнтруецца кавалерыя. Яна недалёка фронту ТДА авіяхімаўцаў.

«Чырвоныя» напружваюць усе сілы і прарываюць фронт. Авіяхімаўцы адступаюць. «Сінія» адступаюць па ўсім вучастку.

«Пятрусь, мы маглі-б яшчэ трымацца», гаворыць хлапец у скуранай тужурцы.

«Не, нам нельга трымацца, бачыш «чырвоныя» фронт прарвалі», адказвае Пятурсь.

У прарыў кідаецца коньніца. «Сінія» і батальён ТДА Авіяхіму адступае.

Бойка скончана. Мокрыя, але ня страціўшыя бадзёрасьці,—авіяхімаўцы варочаюцца на месца начоўкі. Цяпер полудзень, агляд зброі і адпачынак.

С—кі.

Гаспадар нават зьдзівіўся.

191 полк вышаў на манэўры. Першы дзень у нас быў толькі паход, ды начлег. Камсклад правёў з намі маленькую гутарку аб значэньні выхаду і аб тым, як павінен весьці сябе баец на гэтым выхадзе наогул, і, у прыватнасьці,—з сялянамі.

Разьмясьціўшыся па кватэрах, чырвонаармейцы ўзяліся за працу сярод сялян. Пачалі з адказу на запытаньне, колькі важыць наша каска, а кончылі галосным чыткай газэт і розным гутаркамі на розныя цікавячыя сялян пытаньні.

Раніцой пасьля пад'ёму, калі прышоў гаспадар і заглянуў у гумно, то зьдзівіўся і кажа:

— Я не чакаў, што знайду гэткі парадак.

Відаць зразу, што хлопцы сялянскія і ведаюць клапоты сялянскія.

Б—к.

Пераход на 30 вёрст.

Першы «бой» 191 палка з бароняучымся 190 палком паказаў, што задача, якая стаяла перад агульным зборам—пераменьнікамі выканана добра. На гэткіх байцоў можна спадзявацца ў сапраўднай баявой абстаноўцы.

— Бадзёры дух, баявое імкненьне чырвонаармейцаў 191 палка да наступу пасьля 30-вёрстнага пераходу—вось што мы бачым у баю. Гэта—найкаштоўная якасьць нашых байцоў,—так сказаў камандзір дывізіі на разборы.

В. П.

АНАТОЛЬ ВОЛЬНЫ.

Антон Савіцкі*).

(Аповесьць).

Паліцыя шукае вядомага рабаўніка Савіцкага. Савіцкі рыхтуе напад на абшарнікаў Сівагорава і Ямбржыцкага, якія на паляваньні нібы нясумысьля забілі селяніна Загонава. Невядома дзе зьнікае абшарнік Ямбржыцкі. Сівагораў едзе ў горад за дапамогаю тайнай паліцыі. Разам з ім у купэ, як выявілася, едзе старшыня дзяржаўнай нарады Аніман, які, даведаўшыся аб злачынствах Савіцкага, абяцае дапамогу з Пецярбургу. Тайная паліцыя дзейнічае ў сваю чаргу. Савіцкі са сваім найбліжшым сябрам Рыгорам ідуць „у рукі паліцыі“. „Баль“ у Сівагорава. Губарнатарская нарада. Савіцкі ў Сівагорава. Бойка з паліцыяй. Чалавек з Пецярбургу. Нарада тэрарыстаў. Савіцкі вучыць быць непакорнымі. Спатканьне Савіцкага і чалавека з Пецярбургу.

— З гэтымі даўно трэба было-б пакончыць!—пахмурна глянуўшы на Савіцкага, сказаў Дзямідаў.

— Нічога, Грыша, пасьпеем. Да таго вось-жа Сівагораў нам і патрэбен зараз, бо як я даведаўся у яго ёсьць нейкая падзея на тое, што мяне павесяць. Цікава будзе даведацца, адкуль у яго зьявілася гэткая салодкая мара.

. . . .

Па розных шляхох раськівуліся атрады Савіцкага.

Прытуліліся...

Паноў, як гасьцей родных чакалі.

І... толькі што яшчэ пані Паскевіч раскідала цукеркі з вакна сваей карэты сялянскім хлапчуком, толькі што яшчэ сялянскія хлапчукі што было духу імчаліся за карэтай, кідаліся на кожны цукерак, змагаліся за яе са ўсей сваей шчырасьцю і толькі што яшчэ ззаду засталіся хлапчукі, а каля карэты загрукаталі па лесе і «Ох ці мне, ох!» І... «Уж мы плакалі, плакалі...»

— Нічога, нічога барынька! «Перасядка»!—супакоівалі дружыньнікі.

. . . .

Другімі шляхамі ехаў пан Міхальскі. Цукерак ён не раськідаў, бо пан Міхальскі быў вельмі практычным панам.

Пан Міхальскі, наабедаўшы, загадаў падаць сабе лінейку і адзін выехаў аглядаць свае палі, цешыць сваё вока.

Практычна пан Міхальскі не марнаваў дарма часу. Практычны чалавек, які хоча зарабіць і тут, падлічваў свае даходы.

— Пяць нішам—два замячаем!—меркаваў пан.

— Стой!—раздаўся да таго неспадзяваны голас з лесу, што пан Міхальскі зьбіўся зусім у сваіх разьліках. І зьбіўся, здаецца, пасур'ёзнаму.

— Вылазьце: вы ў Савіцкага!—загадалі пану.

. . . .

І зусім ужо далёкімі шляхамі ехалі малады пан Стромскі і маладая панна Яніна.

Маладыя паны какетавалі. Панна Яніна рабіла вочкі пану Стромскаму. Пан Стромскі пятушыўся перад паннай Янінай.

— Ах, як будзе рада бабуня нашаму прыезду!—казала панна Яніна.

— О, так. Яна будзе вельмі рада!—дадаў пан Стромскі.

І затое, што бабуня будзе вельмі рада, пан Стромскі мацней сьціснуў руку панне Яніне і бліжэй да яе прытуліўся.

Гэта, відаць, так спадабалася панне Яніне, што яна, зажмурыўшы вочы, паўтарыла яшчэ раз.

— Ах, як будзе рада бабуня нашаму прыезду!

— О, так. Яна будзе вельмі рада!—яшчэ мацней сьціснуў руку паньне Яніне пан Стромскі і яшчэ бліжэй прытуліўся.

— Ах, як будзе рада бабуня нашаму прыезду!—яшчэ мацней зажмурыла вочы панна Яніна.

І раптам схопленыя моцнымі рукамі дружыньнікаў Савіцкага коні ўзьвіліся на дыбы і сталі.

— Вылазьце! Вы ў Савіцкага!

— Божа мой, а мы да бабуні!—зусім заблытаўшыся з перапуду, паведаміла панна Яніна...

— «Человек предполагает, а бог располагает»!—спакойна сказаў фурман і перахрысьціўся.

(Далей будзе).

*) Гл. „С. Б.“ № 202—220)

Па Беларускай ССР.

Пленум акрвыканкому.

Гомель. 26 верасьня скончыўся чарговы пленум акрвыканкому. Пленум вырашыў шэраг важнейшых пытаньняў. Даклад аб працы прэзыдыуму акрвыканкому выклікаў ажыўлены абмен думак. Выступаючыя таварышы адзначалі, што ў працы прэзыдыуму маюцца дасягненьні. Раёнаваньне акругі сябе апраўдала. Шмат гаварылі па пытаньні ўзбуйненьня сельсаветаў. Сябры пленуму прапанавалі падыходзіць да гэтага пытаньня асьцярожна. Зазначалі на прычыны слабасьці масавай працы ў вёсцы.

Пленум у галіне зямельнай і сел.-гаспадарчай палітыкі прызнаў неабходным прыняць цэлы шэраг мерапрыёмстваў. Дан дакладны плян, па якім павінна праводзіцца землеўпарадкаваньне.

У галіне народнай асьветы пленум адзначыў, што сетка школ павышанага тыпу вельмі малая і прапанаваў ужыць захады да пашырэньня сеткі. Цяга сялянскіх дзяцей у гэтыя школы вялікая. Апроч таго, пленум даў цьвёрды наказ, каб у межах Гомельшчыны была ўведзена ў бліжэйшы час усеагульная асьвета.

Пленум ухваліў пастанову аб узмацненьні падрыхтоўчай працы да адзнакі дзесяцігодзьдзя юбілею Кастрычніка.

В.

АСЕНЬНІ КІРМАШ.

Гомель, 28-9. 27 верасьня ў Гомелі адчыніўся ўзьдзьвіжанскі кірмаш. На кірмашы вялікі наплыў сялян. Шмат якія вуліцы запруджаны сялянскімі фурманкамі. На кірмашы вялікі падвоз скураных, сельска-гаспадарчых тавараў і саматужніцкіх вырабаў. У вялікім ліку прыгнана жывёла. Цэны на некаторыя сел.-гаспадарчыя прадукты трохі зьменшыліся. Бульба прадавалася па 35-40 к. за пуд. Масла кароўе 60 к. фунт, мёд—25 к., яйкі—40 к. дзесятак. Вялікі прывоз садавіны. Яблыкі прадаваліся ад 1 р. да 3 р. за пуд. Удзел каапэрацыйных арганізацый у кірмашы нязначны.

ВОДПУСК ЛЕСУ СЯЛЯНСТВУ.

Віцебск, 29-9. Падрыхтоўчая кампанія па водпуску лесу сялянам і дзяржаўным арганізацыям скончана. Прэзыдыум акрвыканкому даў дырэктывы, каб разьмеркаваньне лесасак па сельсаветах было скончана да 1 кастрычніка, з якога і пачнецца водпуск лесу.

КНІЖКУ Ў ВЁСКУ.

Бабруйск, 28-9. Спажывецкая каапэрацыя адчыніла па акрузе 8 кнігарняў і, апрача таго, пры 11 спажывецкіх таварыствах адчыняюцца кніжныя аддзелы, ва ўсіх-жа іншых вясковых каапэратывах хутка будуць арганізаваны кніжныя паліцы, дзе селянін танна зможа купіць кніжку, а таксама і пісьмовыя прылады сваіх дзяцей.

100 ПРОЦАНТНАЯ ЯЎКА ПРЫЗЫЎНІКОЎ.

Гомель, 29-9. Мэдыцынскі агляд прызыўнікоў праходзе досыць здавальняюча,—яўка на ўсе 100 проц. За першыя чатыры дні праз першую прызыўную камісію прайшло 250 чалавек. Пры чырвоным кутку прызыўнога пункту арганізавана справачнае бюро і юрыдычная дапамога.

НА 1000 РУБ. ПАЗЫКІ.

Полацак, 29-9. Ветрынскае крэдытнае таварыства не адстае ў справе рэалізацыі 3-й сялянскай пазыкі. На гэты дзень таварыствам распаўсюджана сярод сялян пазыкі на 1000 руб.

БАЛЬНІЧНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

Гомель, 28-9. У гэтым годзе скончылі пабудову больніцы ў Новабеліцы на 40 ложкаў. У Дабружы пабудованы барак для пошасных хвароб. Будуецца больніца ў Холмечах і некалькі амбуляторый у іншых раёнах акругі. Разам з тым праведзена шэраг капітальных рамонтаў больнічных будынкаў.

1.021.000 РУБ. НА КАПІТАЛЬНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

Бабруйск, 28-9. У 1927-28 годзе на капітальнае будаўніцтва па акрузе будзе ўложана 1.021.000 руб., з іх толькі на ўзмацненьне электраўстановак у Бабруйску і раёнах будзе затрачана 336.000 руб., на цагельную вытворчасьць 135.000 руб. і на чыгуналіцейны завод—55.000 руб.

СКАРАЧЭНЬНЕ ШТАТАЎ.

Гомель, 29-9. На фабрыцы «Днепр» скарачаецца 18 чалавек працаўнікоў, галоўным чынам, абслужываючага пэрсаналу. Скарачэньне выклікаецца неабходнасьцю зьменшыць агульна-заводзкія расходы. Пытаньне рацыяналізацыі абгаварвалася на сходзе рабочых фабрыкі і апошнія абяцалі аказаць маральную падтрымку ў выпадку нараканьняў звальняемых.

ПРАЦКАЛЕКТЫВЫ РЫХТУЮЦЦА ДА СЬВЯТА.

Віцебск, 29-9. Да 10-хгодзьдзя Кастрычніка будзе адчынены новы працкалектыў войлачнікаў на 30 рабочых. Апрача таго, арганізуецца красільня пры панчошнай ф-цы. У дні сьвят упраўленьне працкалектывамі праводзе шэраг экскурсій на панчошную ф-ку. У першых днёх лістапада адчыняецца выстаўка вытворчасьці 16 працкалектываў.

Ашчаднасьць-на індустрыялізацыю краіны

ДА 10-й ГАДАВІНЫ КАСТРЫЧНІКА КОЖНЫ ПРАЦОЎНЫ ПАВІНЕН МЕЦЬ ХОЦЬ АДНУ АБЛІГАЦЫЮ ПАЗЫКІ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ.

СЕЛЯНІН! ПАДПІСВАЙСЯ НА СВАЮ 3-ю СЯЛЯНСКУЮ ПАЗЫКУ!

Кампанію ашчаднасьці ня трэба спыняць.

РАСТЛУМАЧЭНЬНЕ ЗНАЧЭНЬНЯ АШЧАДНАСЬЦІ ПРАХОДЗІЦЬ ЗДАВАЛЬНЯЮЧА.—НАСТРОЙ РАБОЧЫХ—НА КАРЫСЬЦЬ РАЗЬВІЦЬЦЯ АШЧАДНАЙ СПРАВЫ.

(З гутаркі з загадчыкам Галоўнай Касы Ашчаднасьці тав. Барташэвічам).

Агітацыйная кампанія па высьвятленьні важнасьці 2-хтыднёвіка ў справе ўзмацненьня фінасавай магутнасьці Саюзу праходзіла і праходзіць, можна сказаць, здавальняюча. Толькі аднымі працаўнікамі Галоўнай Касы зроблена звыш 60 дакладаў на сходах рабочых, актыву і г. д., многа дакладаў праведзена сіламі партыйных і прафэсыйных арганізацый. Агульны настрой працоўнай масы бязумоўна на карысьць разьвіцьця ашчаднай справы.

Ці выстарчальна нашы касы ашчаднасьці скарысталі гэты настрой працоўных?

Прыходзіцца сказаць, што не. Некаторыя касы сцалі моцным сном; прадстаўнікі некаторых кас уцякалі са сходаў рабочых, каб ня чуць, як рабочыя будуць іх лаяць за бязьдзейнасьць. Вядомая рэч, што з такім кадрам работнікаў кас далёка не заедзеш.

Напрыклад, прыпісныя касы пры абутковай фабрыцы, заводзе «Варшавянка», шкляным заводзе, абойнай фабрыцы, цагельным заводзе, заводзе «Беларусь», пры аддзеле эскадрону сувязі і нават, сорамна прызнацца, ашчадная каса пры Наркамфіне за час з 1 да 27 верасьня не набылі ніводнага новага ўкладчыка, а гэта сьведчыць, што памянёныя касы не зьвярнулі ніякай увагі на 2-хтыднёвік ашчаднасьці.

Калі зьвярнуцца да іншых прыпісных кас, дык да лепшых можна аднесьці ашчадную касу пры Менскай п.-т. канторы, якая навербавала 206 новых укладчыкаў; добра працавала каса і пры заводзе «Дрэваапрацовачнік», якая дала 27 новых укладчыкаў рабочых свайго заводу. 16 іншых прыпісных кас далі ўсяго толькі 92 новых укладчыкаў.

Такія мізэрныя вынікі кас пры ўстановах і прапрыёмствах можна тлумачыць толькі бязьдзейнасьцю і невыстарчальнай увагай да гэтай справы, а галоўнае, адарванасьцю гэтых кас ад рабочых мас, мясцкомаў і фабзавмясцкомаў.

У апошнім выпадку значную долю адказнасьці павінны будуць узяць на сябе прафсаюзныя ячэйкі, якія свячасова ня ўзьнялі пытаньня аб замене некаторых працаўнікоў ашчадных кас больш актыўнымі грамадзкімі працаўнікамі. На многіх заводах, дзе касы ашчаднасьці сьпяць, дагэтуль ня было нават сходаў рабочых для заслуханьня дакладу аб 2-хтыднёвіку ашчаднасьці.

Зразумела, што 2-хтыднёвік не зьяўляецца часовай кампаніяй, а, наадварот, неабходна зараз-жа ўзяцца за працу ўсім, як належыць, каб гэтым выканаць дадзеныя дырэктывы і ў будучым неаслабна праводзіць кампанію па растлумачэньні значэньня дробных зьберажэньняў праз ашчадныя касы ў быце рабочых і служачых.

Неабходна і далей весьці самую энэргічную кампанію па ўцягваньні ў лагво дзяржаўнага крэдыту ўсіх дробных зьберажэньняў працоўных.

В.

Кампанія ашчаднасьці разгарнулася.

(Чарэйскі раён, Аршанскай акругі).

Дзякуючы своечасовай падрыхтоўцы і растлумачэньню на партыйных сходах значэньня 2-хтыднёвіка ашчаднасьці, кампанія абяцае прайсьці з посьпехам. Вынікі некаторыя ўжо ёсьць.

За 6 дзён кампаніі мясцовая каса ашчаднасьці пры пошце вырасла на 15 укладчыкаў, якія ўнесьлі звыш 100 руб. Уклады з кожным днём павялічваюцца, галоўным чынам, за кошт служачых і мястэчковых жыхароў. Слаба яшчэ паступаюць уклады ад сялян раёну. Трэба адзначыць, што па мястэчку ўсюды адбыліся сходы, дзе абгаварваліся пытаньні ашчаднасьці.

Служачыя Чарэйскага спажывецкага таварыства па падпісным лісьце ўнесьлі ўклады ў касу, таксама служачыя райвыканкому запісваюцца ўкладчыкамі ў касу. Прэзыдыум райвыканкому і райком партыі накіравалі сваіх дакладчыкаў па сельсаветах дзеля азнаямленьня сялян з кампаніяй 2-хтыднеўніка ашчаднасьці і для вярбоўкі ўкладчыкаў. Слаба праводзіцца кампанія ў м. Лукомль.

М. Г.

РЭАЛІЗАЦЫЯ ПАЗЫК.

Гомель. 27. На кірмашы арганізован кіёск для продажу аблігацый пазык і прыёму ўкладаў у касу ашчаднасьці. Ля кіёску—чарга сялян. За два дні кіёск рэалізаваў да 300 рублёў аблігацый 3-й сялянскай пазыкі і прыняў некалькі ўкладаў ад сялян у касы ашчаднасьці.

Галоўная каса ашчаднасьці па ўчарайшы дзень прыняла падпіску на пазыку індустрыялізацыі на 6970 руб.

Калектыў супрацоўнікоў Белкаапсаюзу за 2 дні на калектыўнай падпісцы навербаваў 70 чал., якія падпісаліся на 1500 руб

Рабочыя 2-га цагельнага заводу падпісаліся калектыўна на пазыку індустрыялізацыі на 285 руб.

Працаўнікі „Хлебапрадукту“ здалі ў Галоўную касу ашчаднасьці калектыўную падпіску на пазыку індустрыялізацыі на суму ў 710 руб.

Для больш распаўсюджаньня пазыкі арганізаваны—цэнтральныя, акруговыя і раёнымя камісіі дапамогі.

На розных сходах будуць ставіцца спэцыяльныя даклады, прысьвечаныя гэтаму пытаньню.

За 4 дні Чэрыкаўцы ўнесьлі ў касу ашчаднасьці 826 руб.

(Чэрыкаўскі р., Магілеўскай акр.).

Для праведзеньня двухтыднёвіка ашчаднасьці абрана раённая камісія, якая на сваім пасяджэньні распрацавала плян правядзеньня ўсёй працы.

У сельсаветы выехалі прадстаўнікі ад РВК для больш шырокай папулярызацыі сярод насельніцтва аб важнасьці кас ашчаднасьці. У выніку працы з 16 па 20 верасьня паступіла 13 укладаў у касы ашчаднасьці выключна сялянскіх на суму 826 руб. Ёсьць надзея, што двухтыднёвік дасьць станоўчыя вынікі.

В. Р.

ПРЭМІЯ

ПАДПІСВАЙЦЕСЯ НА 3 МЕСЯЦЫ НА ГАЗЭТУ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“.

УСЕ ІНДЫВІДУАЛЬНЫЯ ПАДПІСЧЫКІ, ЯКІЯ ПАДПІШУЦЦА НА 3 М-ЦЫ І БОЛЕЙ, ПАЧЫНАЮЧЫ З 1 КАСТРЫЧНІКА Г. Г., І ПОЎНАСЬЦЮ ВЫШЛЮЦЬ ПАДПІСНУЮ ПЛАТУ НЕ ПАЗЬНЕЙ 15-ГА КАСТРЫЧНІКА НЕПАСРЭДНА Ў КАНТОРУ ГАЗЭТЫ, АТРЫМАЮЦЬ ПРЭМІЮ—кніжку касы ашчаднасьці

З першым узносам ад рэдакцыі кніжка зараз-жа будзе выслана па адрасу падпісчыка па атрыманьні падпісной платы. Пры падпісцы на газэту просьба паказваць дакладны адрас, прозьвішча, імя і імя па бацьку.

УВАГА: Грамадзяне, якія падпішуцца на газэту за наяўны разрахунак праз супрацоўнікаў канторы т. т. Шмэрковіча і Ліўшыц, таксама АТРЫМАЮЦЬ ПРЭМІЮ. УМОВЫ ПАДПІСКІ: на 3 месяцы—2 рублі.

ПРЭМІЯ

Ад лютага да Кастрычніка.

(Хроніка гістарычных падзей).

17—30 верасьня.

[illegible]

Забастоўка шапачнікаў у Гомелі.

(Ад нашага карэспандэнта).

ПРАДПРЫЕМЦЫ НЯ ХОЧУЦЬ РАБІЦЬ НОВАЕ ТАРЫФНАЕ ЗГОДЫ.—ПРАФСАЮЗ АДНЕСЬСЯ САЛІДАРНА ДА БАЙКОТУ.

[illegible]

С. Г-кі.

Страх. справу трэба ўпарадкаваць.

Ніхто ўжо не будзе спрачацца аб тым, што [illegible]

К. Р.

Новы статут аб гэрбавым зборы.

14 верасьня 1927 г. ЦВК і СНК СССР зацьверджаны новы Статут аб гэрбавым зборы [illegible]

К—й

Вёска сёньня.

ДАБІЛІ ДА МАЛАТКА.

— Дзе быў, браце,—пытаецца Якім у Алеся.

— Хадзіў глядзець Сяргееўскую садова-агародную гаспадарку, бо яна аддаецца ў арэнду.

— Ці-ж ты думаеш узяць яе?

— Думаў, але...

— Гавары, тут-жа нікога няма.

— Калі ты ўжо так пільна хочаш, дык скажу, але толькі табе аднаму пад сакрэтам. Добры быў сад, ой, які добры. Яблыкі, дулі, вішні, сьлівы расьлі, а цяпер усё дабіта да малатка.

Алесь і Якім накіраваліся ў сад, улезьлі праз дзірку плоту і давай аглядаць яго.

Якім выйшаў з саду нудны, апусьціўшы галаву на грудзі. За ім з-заду ішоў і Алесь.

Некалькі хвілін яны ішлі моўчкі, потым Алесь спыніўся і кажа:

— Ну, а што ты скажаш цяпер наконт саду?

— А тое і скажу: каб я быў якім небудзь хоць маленькім начальствам, але такім начальствам, каб меў магчымасьць даваць загады і распараджэньні гэтаму Шацкаму райёну, якога ўжо зараз няма, дык далібог прымусіў-бы ўвесь Шацкі райвыканком узяць гэты сад у арэнду з умоваю ня больш, як на тры гады і каб за гэты тэрмін ён выкінуў увесь смажаны сад а пасадзіў нясмажаны, а потым паступова за два гады і рэшту зьмяніць прыгатаваны да смажаньня. Нам лепш сырое, карысьней за смажанае.

Другое. Агарадзіць, аскрэбсьці кару, абрэзаць, пабяліць, угнаіць і г. д. і акрамя таго, яшчэ кожны год прымусіў-бы плаціць па сто рублёў у карысьць дзяржавы.

—Дык райвыканком-жа саду ня трымаў, а толькі аддаваў у арэнду.

— Ты ёсьць гаспадар дома, ці не?

— Ну, вядома, а хто-ж?

— Дык чаго-ж глядзеў дагэтуль райвыканком? Ён-жа быў гаспадаром у райёне, а ме ён быў гаспадаром толькі над будынкам, у якім сядзеў?

— Бывай, Алеська! Дзякуй, што з бяды выручыў, а то папаўся-б з гэтым садам, як прус у саладуху. Дзякуй, ты мне вочы адчыніў.

І. Дубок.

Пухавіцкі р.

Масты і дарогі.

Пад бокам у сельсавета...

У якім кірунку ня выедзеш з нашае вёскі, дык спаткаеш ня мост, а толькі руіны ад маста. Фурманкі аб'яжджаюць полем па разорах і межах сялянскіх шнуроў, дзе добра «насьпіцоўваюць» калёсы. Не такая бяда, калі на звычайнай дарозе такі мост, але вось, калі на грэблі паламаны мост, дык нікуды не аб'едзеш.

Каля самае вёскі ў нас грэбля, а маста няма. Тут прыстаюць коні з пустым возам. А каля нас. Гразоўка мост над самаю гарою,—вось там дык дрэнна, бо мост акрамя дзюрак, увесь дрыжыць, калі пройдзеш ці праедзеш.

З усіх дрэнных мастоў (а іх больш за 7) пачалі правіць той, што каля самае вёскі. Ёсьць мост праз рэчку за 200 крокаў ад сельсавету і то хутка праваліцца на дно рэчкі, бо з аднаго боку ўжо праваліўся.

М—ка.

В. Гарнастаў, Грэскага р., Меншчына.

Толькі мераюць.

Сем год ужо прайшло і на восьмы перакуліла, як у нас палякі спалілі мост. Здаецца, час ужо даволі значны і мост можна было ўжо адбудаваць. Але ня тут то было! Мосту і па сёньня няма, а сялян усё «заўтракамі» кормяць. Кожны год 2-3 разы прыяжджае к нам тэхнік мераць раку, але... толькі што мераюць!

Сяляне ўжо чакалі, чакалі калі пачнуць рабіць мост, ды сказалі «годзе».

А бяз мосту, як бяз рук, ні перайсьці, ні пераехаць, хоць ты набывай гідраплян.

Дагэтуль чакалі мосту, а цяпер чакаем, што на гэта скажа нам Сьмілавіцкі РВК.

Адказу ад РВК, я думаю, што скарэй прычакаем, чым мосту.

Хадыка.

Пяскі, Сьмілавіцкі райён.

Спрачаюцца..

Ад м. Чарэя да ст. Бобр праходзіць вялікі шлях, але езьдзіць па ім нельга—шлях папсуты. На гэтым шляху каля 20 мастоў,—многія з іх таксама ў кепскім становішчы. Сяляне скардзяцца на РВК, а той і ня думае правіць дарогу, кажучы, што правіць павінны сяляне. А сяляне кажуць:

— Гэта дарога дзяржаўная, няхай правіць РВК.

Гэткая гутарка вядзецца доўгі час, а дарога больш псуецца, хутка зусім немагчыма будзе езьдзіць.

РВК, табе трэба кінуць гэту цяганіну і направіць гэтую дарогу. Асабліва, як дарогу дзяржаўную.

Селянін М. В. Яўтушэўскі.

Чарэйскі р., Аршаншчына.

Пакінулі сялян без сенажаці.

Грамадзяне вёскі Новае-Прыбужжа ўзялі ў 1924 годзе ў арэнду ў Дрыбінскім райёне досыць значны кавалак купаватай і пакрытай кустамі сенажаці. Умова была падпісана на 6 гадоў, прычым у першыя 3 гады сяляне абавязаны былі ачысьціць сенажаць ад купін і кустоў і да таго-ж яны заплацілі ў райённы зямельны аддзел 72 руб. грашмі ў год.

Прайшло тры гады, сяляне своечасова выканалі свой дагавор, сенажаць была ачышчана, але толькі праца гэта вялася без гідратэхніка, чаго хацеў РВК. З прычыны таго, што ня было дзе дастаць гідратэхніка сяляне, запрасілі на гэту справу культур-тэхніка, РВК дазволіў ім пачаць працу пад кіраўніцтвам культур-тэхніка.

Пасьля таго, як гэта праца была скончана, хутка быў прысланы з РВК агранам для праверкі дагавору. Пасьля абсьледваньня аказалася, што дагавор быў выканан як належыць, наконт чаго быў таксама напісан пратакол, які сяляне хаваюць і да гэтае пары, думаючы, такім чынам, знайсьці праўду. Пасьля гэтага абсьледваньня яны панесьлі грошы, якія належылі за сенажаць, але ім адмовілі ў прыёме і ўказалі, што грошы трэба ўносіць 1-га мая ў тэрмін. Праз некаторы тэрмін сяляне зноў панесьлі грошы, але і на гэты раз грошы ў іх ня ўзялі і, ня кажучы ім нічога, скасавалі дагавор і адабралі ад іх гэту сенажаць, на якую яны патрацілі столькі поту і сіл. Такім чынам, на зіму сяляне застаюцца амаль што бяз сена, што вельмі дрэнна адбіваецца на іх гаспадарках.

Цікава, як глядзіць на гэта Дрыбінскі РВК?

Ю. Адз.

Дрыбінскі р., Полаччына.

Бліжэй да сялянства.

Для таго, каб узяць мэтрычны выпіс аб нараджэньні, селянін павінен цягнуцца за трыццаць—сорак вёрст да райёну і губляць шмат працоўнага часу.

Прыходзіць ён у райён, а ў той дзень выпісаў і не даюць, а дзеля гэтага вызначаны асобныя два дні ў нядзелю. Вось і рабі што хочаш? Пачэша селянін патыліцу і ідзе дадому.

На мой погляд трэба было ўсе мэтрычныя кніжкі мець не ў райёне, а ў сельсавеце, што дало-б магчымасьць хутчэй атрымоўваць іх і ня траціць столькі часу.

Пры ўвядзеньні ўсеагульнага абавязковага навучаньня і для выкананьня гэтага навучаньня—таксама неабходны выпісы аб нараджэньні, потым прызыў у вайсковую службу, усе гэтыя неабходныя патрэбы самі просяцца быць заўсёды пад рукамі, нашто і трэба зьвярнуць увагу нашым адпаведным установам.

І. Дубок.

Рудзенск, Сяргеевічы.

ХРОНІКА.

ЗАКУПЛЕНА ЭЛЕКТРЫЧНАЕ АБСТАЛЯВАНЬНЕ ДЛЯ АСІНСТРОЮ.

Белпайгандаль заключыў догавар з шведзкай фірмай на дастаўку абсталяваньня для часовай электрастанцыі Асінстрою. Здача абсталяваньня павінна адбыцца праз паўгода пасьля падпісаньня договару.

ЭКСПАНАТЫ НА ЎСЕБЕЛАРУСКУЮ МАСТАЦКУЮ ВЫСТАЎКУ.

Выставачны к-т да гэтага часу атрымаў цэлы шэраг экспанатаў ад мастакоў-беларусаў, якія жывуць за межамі БССР, ад віцебскага мастака Гаўрыса і інш.

Выставачны к-т камандыраваў у Маскву мастака Касталянскага для ўстанаўленьня сувязі з беларускай філіяй мастакоў, якія навучаюцца ў вышэйшых мастацкіх навучальных установах Масквы і Ленінграду Апошнія таксама маюць прыслаць свае экспанаты на ўсебеларускую мастацкую выстаўку.

ДА ПРЫЕЗДУ НЯМЕЦКАГА МЭЛІАРАТАРА Д-РА ФЭЛЬДА.

На ўсебеларускую мэліарацыйную нараду, якая распачнецца 15-га кастрычніка, мае прыехаць вядомы нямецкі мэліаратар д-р Фэльд. Падчас падарожжа па Прусіі т. Прышчэпаў вёў перамовы з д-рам Фэльдам, які даў сваю згоду прыехаць на нараду.

Удзел у працы д-ра Фэльда тым больш каштоўны, што ён вельмі добра ўладае расейскай мовай.

ПРАГРАМЫ ДЛЯ САМААДУКАЦЫІ.

Наркамасьветы і ЦКЛКСМБ у кастрычніку выпускаюць зборнік праграм па самаадукацыі для гурткоў сельска-гаспадарчых, каапэрацыйных, антырэлігійных, прыродазнаўчых, вайсковых ведаў, па савецкім будаўніцтве і дамаводзтве для жанчын.

СПАЖЫВЕЦКАЯ КААПЭРАЦЫЯ АХАЦІЛА 40,7 ПРОЦ. СЯЛЯНСКІХ ГАСПАДАРАК.

Па даных Белкаапсаюзу, на сёньняшні дзень вясковая спажывецкая каапэрацыя налічвае 35.600 пайшчыкаў, інакш кажучы каапэравана 40,7 проц. агульнага ліку сялянскіх гаспадарак БССР.

На 24,5 міліёнаў рублёў будзе выпушчана вопраткі і абутку.

У наступным годзе дзяржаўныя і каапэрацыйныя прадпрыёмствы Беларусі, згодна пляну, выпусьцяць на 12.000.000 руб. гатовай вопраткі і на 12.460.000 абутку.

Колькі пайшчыкаў у МЦРК.

На 25 верасьня г. г. у Менскім Цэрабкопе налічвалася 24.300 пайшчыкаў. Паявы капітал дасягнуў 130.000 руб., а сярэдні пай на аднаго пайшчыка—6 р. 02 к.

Праф. Парменаў пераехаў на працу ў БДУ.

На днях прыехаў з Адэсы на пастаянную працу ў Беларускім Дзяржаўным Унівэрсытэце па кадэдры прыкладной экапоміі факультэту права і гаспадаркі праф. Парменаў.

Пачалася рэгістрацыя дэмабілізаваных.

На Менскай біржы працы пачалася рэгістрацыя дэмабілізаваных чырвонаармейцаў. Ужо зарэгістравалася 40 чалавек. Дэмабілізаваным аказваецца адпаведная дапамога, прычым яны пасылаюцца на часовую працу, ім даецца месца для начлегу і інш.

Курсы для дэмабілізаваных.

У сувязі з дэмабілізацыяй, камандаваньне № дывізіі арганізавала курсы кіно-мэханікаў для дэмабілізаваных чырвонаармейцаў. На курсах навучаецца 30 чалавек. На сканчэньні курсаў дэмабілізаваныя змогуць працаваць у якасьці мэханікаў пры кіно-перасоўках.

Прыём тэлеграм праз рассыльных.

Дзеля выгады грамадзян Менская паштова-тэлеграфная кантора ўводзіць з 1 кастрычніка прыём тэлеграм праз рассыльных. У апошніх таксама можна будзе набываць і паштовыя маркі.

Падвоз прадуктаў.

На днях Мэнцэрабкоп атрымаў вагон сьлівачнага масла, 3 вагоны пшанічнай мукі, вагон астраханскіх селядкоў, вагон манных круп і вагон падашвы. Некаторыя з памянёных прадуктаў будуць адпускацца выключна пайшчыкам.

У ЦС ОСО-АВІЯХІМУ БССР.

Абсьледваньне працы Осо-Авіяхіму,

РСІ зараз праводзіць абсьледваньне працы і становішча Осо-Авіяхіму БССР як на мясцох, так і ў цэнтры. Гэта абсьледваньне мае выявіць арганізацыйную працу, культ-асьветную, фінансавую і, наогул, працу па ваенізацыі сяброў Осо-Авіяхіму.

Пленум ЦС Осо-Авіяхіму.

У кастрычніку адбудзецца пленум Цэнтральнага Савету Осо-Авіяхіму БССР, на якім будуць разгледжаны арганізацыйныя пытаньні аб працы Осо-Авіяхіму і як павінна быць пастаўлена праца нізавай ячэйкі і г. д.

Удзел ОСО-Авіяхіму ў зьездах работніц і сялянак.

У сувязі з маючымі адбыцца акруговымі зьездамі работніц і сялянак, ЦС ОСО-Авіяхіму БССР зьвярнуўся да ўсіх акруговых саветаў ОСО-Авіяхіму, каб апошнія прымалі актыўны ўдзел у гэтых зьездах шляхам арганізацыі выставак, экскурсій і дакладаў аб задачах працоўных і, у прыватнасьці, аб ролі жанчыны ў абароне краіны.

СУДОВАЯ ХРОНІКА.

ЗА ЎТРЫМАНЬНЕ ДОМУ РАСПУСТЫ.

У г. Бабруйску Тацяна Габрусь утрымлівала дом распусты. Бабруйскі акруговы суд прыгаварыў Т. Габрусь на 3 гады зьняволеньня.

ФЭЛЬЧАР-РАСТРАТЧЫК.

Фэльчар аршанскай больніцы Б. Пульлянаў растраціў каля 400 руб. дзяржаўных грошай. Аршанскі акруговы суд прыгаварыў Пульлянава на год зьняволеньня.

ЗА НАПАД.

Н. Вайцех, І. Бандарэнка і Н. Кукліцкі узброіўшыся, напалі на гр-на Эпштэйна—касіра крамы Бабруйскага ЦРК. Бабруйскі акруговы суд прыгаварыў усіх трох на 3 гады зьняволеньня.

Усебеларускі конкурс на лепшы вэтурачэбны вучастак.

[illegible]

4) Культасьветная і грамадзкая праца (прачытаныя лекцыі і праведзеныя гутаркі, колькасьць слухачоў і г. д.)

5) Зоотэхнічная праца (удзел у выстаўках, конкурсах, вэтсанддогляд за злучнымі пунктамі і інш. праца).

6) Праца па страхаваньні ад падзяжу—удзел у дабрахвотным страхаваньні.

7) Плошча вэтвучастка, колькасьць жывёлы, колькасьць с.-саветаў і населеных пунктаў у вучастку.

8) Бюджэт вучастку—асыгнаваньні за некалькі год на вэтэрынарную справу.

9) Гісторыя вучастка.

10) Далучыць да справаздачы картаграмы, дыяграмы і статыстычныя табліцы аб працы вучастка.

Справаздачы належыць накіроўваць у адпаведныя АКРЗА, якія перасылаюць аўтэнтычную справаздачу ў Наркамзем не пазьней 1—4 лістапада г.г.

За лепшы вэтурачэбны вучастак Наркамзем вызначыў 3 прэміі: 1-я—у 200 р., 2-я—у 100 руб., і 3-я—у 60 руб.

Фізкультура.

ВЫДАНЬНЕ ЛІТАРАТУРЫ ПА ФІЗКУЛЬТУРЫ.

У зьвязку з ростам фізкультурнага руху ў вёсцы і з прычыны адсутнасьці літаратуры па гэтых справах фізкультуры, Вышэйшы Савет Фізкультуры Беларусі выдае належныя кніжкі-падручнікі.

У першую чаргу будуць выданы наступныя кніжкі: 1) «Арганізацыйныя формы працы вясковых гурткоў фізкультуры» 2) «Падручнік для заняткаў хатняй гімнастыкай».

ПРАЦА АНТРОПАМЭТРЫЧНЫХ ГАБІНЭТАЎ.

Вышэйшы Савет Фізкультуры Беларусі запрапанаваў усім акруговым СФК зьвярнуць асаблівую ўвагу на працу антропамэтрычных габінэтаў у сэнсе выяўленьня колькасьці прайшоўшых мэдыцынскі агляд фізкультурнікаў, якасьці агляду і папулярызацыі вынікаў.

ВСФК адмячае значную працу, праведзеную Менскім антропамэтрычным габінэтам.

На жаль, удзел Менскіх кіраўнікоў ФК у гэтай важнай справе вельмі слабы.

ТРЭБА ЗЬНІШЧЫЦЬ ГРУБУЮ ГУЛЬНЮ.

У сераду, 28 верасьня, на спортпляцоўцы „Прафінтэрн» адбыўся сяброўскі баскетбольны матч паміж камандамі ЦКЛКСМ і „Дынамо", які скончыўся на карысьць каманды ЦК ЛКСМБ з вынікам 27:24.

Пасьля першай паловы матчу судзьдзі прыйшлося зьняць з поля за грубую гульню двух гульцоў—Кузьміна і Гадзінскага.

Амаль што ў кожным матчы некаторыя гульцы дапушчаюць грубыя выхадкі. Судзейскай калегіі трэба зьнішчыць грубасьць у гульні, бо яна зьневажае справу фізкультуры.

Шахматы.

(Ад уласнага карэспандэнта).

Усесаюзны зьезд—шахматны чэмпіянат СССР адчыніўся 25-9.

У чэмпіянаце ўдзельнічае 21 ігрок. Устаноўлена чарга: 1) І. Рабіновіч, 2) Бацьвіньнік, 3) Пярфільеў, 4) Макагонаў, 5) Рамаоўскі, 6) Вільнэр, 7) Каспэрскі, 8) Дуз-Хацімірскі, 9) Ненарокаў, 10) Ільлін-Жанеўскі, 11) Паўлаў-Пʼянаў, 12) Багатырчук, 13) Халадкевіч, 14) Фрэйман, 15) Сяргееў, 16) Грыгор'еў, 17) Раўзэр, 18) Рохлін, 19) Смародзкі, 20) Селязьнёў, 21) Модэль.

Турнір фактычна пачаўся 26-9 у 3 гадз. дня. Цікава, хто будзе першы савецкі «гросмайстэр" і чэмпіон СССР.

Вось самападзейны Багатырчук, сур'ёзны Рамаоўскі, дабрадушны І. Рабіновіч і сымпатычны Ільлін-Жанеўскі: ім савецкія шахматысты прарочаць галоўнае змаганьне за першынства. Пакажа будучына. Можа хто-небудзь з рэшты 17 ігракоў будзе насіць высокае званьне савецкага „гросмайстра".

Зварачваюць на сябе ўвагу наймалодшыя ўдзельнікі турніру: чэмпіён Украіны Раўзэр і ленінградзец—Бацьвіньнік, асабліва апошні (яму ўсяго 17 гадоў).

Вынікі 1-га туру.

Гульня вельмі напружаная, і перамога дастаецца ня лёгка: з 10 партый за 6 гадз. гульні скончана толькі 5 партый, процант адложаных вельмі вялікі. Першым выйграў Рамаоўскі ў Рохліна, Раўзэр прайграў Вільнэру, Макагонаў заатакаваў Смародзкага, Бацьвіньнік прайграў Модэлю, у нічыю на 49 ходзе скончылася партыя Каспэрскі - Грыгор'еў; адложана Багатырчук—Паўлаў-Пьяноў, у роўным становішчы, хоць Багатырчук гаворыць, што ён задаволен сваёю партыяй: шансы ў Ільліна і Селязьнёва, Дуз—Сяргеева і Ненарокаў—Фрэймана—ня высьветлены.

А. Каспэрскі.

Менск у часе Кастрычнікавых урачыстасьцяй.

Усебеларускае аб'яднаньне мастакоў рыхтуе да сьвята Кастрычніка цэлы шэраг мастацка-дэкарацыйных упрыгожаньняў г. Менску.

Пляц Волі будзе дэкараваны так, што ўтворыць суцэльную сымфонію нашых дасягненьняў у галіне сельскай гаспадаркі, прамысловасьці, культуры і г. д. Увесь пляц будзе ўпрыгожаны шэрагам мастацка выкананых павільёнаў, якія адаб'юць усе нашы палітычныя дасягненьні і магутнасьць Чырвонай арміі.

На Пляцу Парыскай Камуны, дзе адбудзецца парад усім удзельнікам дэманстрацыі, мае быць наладжаньне масавае рытмічнае мастацкае афармленьне з удзелам фізкультурнікаў, часьцей Чырвонай арміі, музыкаў і г. д.

МЦРК і інш. установы таксама рыхтуюцца да ўпрыгожаньня сваіх прадпрыёмстваў, з мастацкім адбіцьцём сваіх дасягненьняў.

ПАСТАНОВЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

аб ліквідацыі Зембінскага райёну, Менскае акругі і аб разьмеркаваньні тэрыторыі сельскіх саветаў Зембінскага райёну паміж Барысаўскім, Плешчаніцкім, Бягомльскім і Лагойскім райёнамі.

У дадатак да пастановы ЦВК і СНК БССР ад 4-га жніўня 1927 г. аб ліквідацыі райёнаў (пр. ЦВК БССР № 12 п. 122), Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР **пастанаўляюць:**

1. Ліквідаваць Зембінскі райён Менскае акругі.

2. Разьмеркаваць тэрыторыю сельскіх саветаў Зембінскага райёну ў сучасных межах наступным чынам:

а) Тэрыторыю Зембінскага местачковага савету, Зембінскага, Касьцюковіцкага, Холхалецкага, Карсаковіцкага і Кішчына-Слабодзкага сельскіх саветаў далучыць да Барысаўскага райёну.

б) Тэрыторыю Ганцэвіцкага і Каменскага сельскіх саветаў далучыць да Плешчаніцкага райёну.

в) Тэрыторыю Ікаўскага і Мсьціжскага сельскіх саветаў далучыць да Бягомльскага райёну.

г) Тэрыторыю Швабскага сельскага савету далучыць да Лагойскага райёну.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР **М. Карклін.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

22 верасьня 1927 г.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о ликвидации Зембинского района Минского округа и о распределении территории сельских советов Зембинского района между Борисовским, Плещеницким, Бегомльским и Логойским районами.

В дополнение к постановлению ЦИК и СНК БССР от 4-го августа 1927 г. о ликвидации районов (прот. ЦИК БССР № 12 п, 122), Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР **постановляют:**

1. Ликвидировать Зембинский район Минского округа.

2. Распределить территории сельских советов Зембинского района в существующих границах следующим образом:

а) Территорию Зембинского местечкового совета, Зембинского, Кастюковичского, Холхолецкого, Корсаковичского и Кищино-Слободского сельских советов присоединить к Борисовскому району.

б) Территорию Ганцевичского и Каменского сельских советов присоединить к Плещеницкому району.

в) Территорию Иканского и Мстижского сельских советов присоединить к Бегомльскому району.

г) Территорию Швабского сельского совета присоединить к Логойскому району.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Зам. Председателя Совета Народных Комиссаров БССР **М. Карклин.**

Секретарь Центрального Исполнительног Комитета БССР **А. Хацкевич.**

22 сентября 1927 г.
г. Минск.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

аб дапаўненьні Кодэксу Законаў аб Працы БССР палажэньнямі аб умовах працы на часовых і сэзонных работах.

На падставе арт. 2 пастановы III сэсіі ЦВК БССР IV скліканьня за 26 ліпеня 1923 г. „Аб парадку ўнясеньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі" (З. З. БССР 1923 г. № 13-14, арт. 115), Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР **пастанаўляюць:**

1. Дапоўніць арт. 1 Кодэксу Законаў аб Працы БССР увагай 2 наступнага зьместу:

„Увага 2: Умовы працы часовых і сэзонных рабочых і служачых вызначаюцца спэцыяльнымі пастановамі (дадаткі 1 і 2)".

2. Унесьці ў Кодэкс Законаў аб Працы БССР, у якасьці дадаткаў да артыкулу 1, пастановы ЦВК і СНК СССР: за 14 студзеня 1927 году „Аб умовах працы тымчасовых рабочых і служачых» (З. З. СССР 1927 г., № 9, арт. 80), за 11 мая 1227 г. „Аб дапаўненьні да пастановы ЦВК і СНК СССР аб умовах працы тымчасовых рабочых і служачых увагаю да арт. 5" (З. З. СССР 1927 г. № 25, арт. 272 (дадатак 1); за 4 чэрвеня 1926 году „Аб умовах працы на сэзонных работах" (З. З. СССР 1926 г., № 40, арт. 290), за 14 студзеня 1927 г. „Аб дапаўненьні пастановы ЦВК і СНК СССР за 4 чэрвеня 1926 г. „Аб умовах працы на сэзонных работах" (З. З СССР 1927 г., № 9, арт. 81) (дадатак 2).

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР **М. Карклін.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

22 верасьня 1927 г.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров Б. С. С. Р.

о дополнении Кодекса Законов о Труде БССР положениями об условиях труда на временных и сезонных работах.

На основании статьи 2 постановления III сессии ЦИК БССР IV созыва от 26 июля 1923 года „О порядке внесения изменений в Кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии" (С. У. БССР 1923 г., № 13-14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР ПОСТАНОВЛЯЮТ:

1. Дополнить ст. 1 Кодекса Законов о Труде БССР примечанием 2 следующего содержания:

„Примечание 2. Условия труда временных и сезонных рабочих и служащих определяются специальными постановлениями (приложения 1 и 2)».

Внести в Кодекс Законов о Труде БССР, в качестве приложений к статье 1, постановления ЦИК и СНК СССР: от 14 января 1927 года, «Об условиях труда временных рабочих и служащих" (С. З. СССР 1927 г., № 9, ст. 80); от 11 мая 1927 г. „О дополнении постановления ЦИК и СНК СССР об условиях труда временных рабочих и служащих примечанием к статье 5» (С. З. СССР 1927 г., № 25, ст. 272 (приложение 1); от 4 июня 1926 года „Об условиях труда на сезонных работах" (С. З. СССР 1926 года, № 40, ст, 290); от 14 января 1927 года „О дополнении постановления ЦИК и СНК СССР от 4 июня 1926 г. об условиях труда на сезонных работах" (С. З. СССР 1927 г., № 9, ст. 81) (приложение 2).

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Зам. Предс. Совета Народных Комиссаров БССР **М. Карклин.**

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкев**

22 сентября 1927 г.
г. Минск.

Рознае.

МУЧАНІКІ БОКСУ.

Замежныя газэты паведамляюць, што ў часе апошняга боксэрскага турніру ў Амэрыцы паміж Дэмпсэем і Тыннэем радыё паведамляла ўсю Амэрыку аб ходзе турніру. І вось, пасьля сёмага роўнду, калі Дэмпсэй двума моцнымі ўдарамі зваліў Тыннэя і той доўга ляжаў, у Амэрыцы памерла ад разрыва сэрца 7 чалавек. Да канца турніру, які скончыўся перамогай Тыннэя пасьля дзесятага роўнду, памерла яшчэ 5.

Стаўкі на пары дасягнулі 10 млн. даляраў. За білеты выручана 2.650.000 даляраў. За выступленьне Тыннэй атрымаў 1 млн. дал., а Дэмпсэй 450.000 дал.

СТОГАДОВАЯ СЬПЯВАЧКА.

У мястэчку Лінсель у паўночнай Францыі выступіла перад мікрафонам мясцовай радыёфонічнай станцыі рэдкая стагадовая сьпявачка, нейкая Кандэль. Яна засьпявала для тысячы слухачоў любоўны раманс з часоў сваёй маладосьці.

Голас стогадовай сьпявачкі гучэў чыста і прыгожа.

НАЙБОЛЬШАЕ КІНО Ў ЭЎРОПЕ.

Да апошняга часу найбольшыя кіно былі ў Амэрыцы.

Гэтымі днямі, аднак, у Англіі будзе адчынена найбольшае ў сьвеце кіно, у якім будзе 4.200 мейсц.

ФОРД ЗАКЛАДАЕ ПЛЯНТАЦЫІ ГУМАВЫХ ДРЭЎ.

Вядомы фабрыкант аўтамабіляў Гэнры Форд набыў у бразілійскім штаце Пара 1.200.000 маргоў зямлі за 42.000.000 даляраў. Абшар гэты мае быць яшчэ павялічан на 2.800.000 маргоў, аб чым вядуцца перагаворы. Пасьля гэтага Форд прыступіць да закладзін там аграмадных плянтацый гумавых дрэў.

Апавяшчэньні.

— Сёньня, а 10 гадзіне раніцы адбудзецца пасяджэньне цэнтральнай камісіі дапамогі (пры ЦВК БССР) рэалізацыі пазыкі індустрыялізацыі. Камісія мяркуе намеціць цэлы шэраг практычных мерапрыёмстваў па распаўсюджваньні пазыкі.

— Выканбюро шэфтаварыства Працасьветы паведамляе, што неадбыўшыйся 23-IX агульны сход сяброў пераносіцца на пятніцу, 30-IX. Сход адбудзецца ў доме асьветы, а 7-ай гадзіне ўвечары.

Дом Асьветы.

— Сёньня у 5 г.—агульны сход упаўнаважаных Дому Асьветы.

— У 7 г.—пасяджэньне Праўленьня Дому.

— У нядзелю 2 кастрычніка, адчыненьне клюбу Працаўнікоў Асьветы. Тэатрам Галубка будзе пастаўлена драма: „У ліпнёвую ноч". Канцэрт. Духавы аркестр. Гульні. Жывая газэта. Пачатак а 8 з паловай г. вечара.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА.**

Менскі акруговы інспэктар гандлю даводзіць да ўсеагульнага ведама, што ім унесена 29 верасьня 1927 г. у кнігу «Е» 3-га разьдзелу Гандлёвага рээстру СССР па Менскай акрузе пад № 10—рээстр. ліст № 10.

БЕЛАРУСКАЕ АДДЗЯЛЕНЬНЕ „ПРОДАСИЛИКАТА"— рэалізацыя оптам фарфаравай, фаянсавай і шкляной пасуды і ваконнага шкла.

Месцазнаходжаньне—г. Менск, Савецкая 87.

Менскі акруговы інспэктар Гандлю ДАНІШЭЎСКІ.

ТЭАТР-КІНО «КУЛЬТУРА».	З аўторка, 27 верасьня. грандыёзны мастацкі баявік — „ПАЭТА І ЦАР" —
КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".	З аўторка, 27 верасьня. ГІСТАРЫЧНАЯ ПАСТАНОЎКА „ЗАГОВОРЩИК МАДСАЛЮНА", у 6-х частк. Звыш праграмы гастролі ілюзіёніста А. М. Парчынскага і выступл. артыст. тэатру «Кривое Зеркало» Ф. М. Палуянава.
КІНО ПРАЛЕТАРЫ.	З аўторка, 27 верасьня, бытавая фільма з жыцьця рыбакоў „СВЕЖИЙ ВЕТЕР" у 6-х частках. Звыш праграмы грандыёзн. кіно-хрон. «Совкино» № 92.

Галоўліт [illegible]

1-я Дзяржаўная друкарня.